

TÜRKİYE İŞ KURUMU

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

ANKARA İLİ

2023 YILI SONUÇ RAPORU

2023 YILI
İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI
ANKARA ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI
ANKARA İLİ 2023 YILI SONUÇ RAPORU

Hazırlayan:

Mustafa KÜÇÜKŞİMŞEK
Zaman İDER

Bu Rapor, 6 Şubat 2023 tarihli depremlerde hayatını kaybeden çalışma arkadaşlarımıza adanmıştır.

Abdurrahman DURMUŞ-Adıyaman

M. Fatih BAYIN-Adıyaman

Pınar TÜMSAVAŞ-Adıyaman

Zeynep ERDEM-Adıyaman

Hüsnü ÇELİK- Hatay

Kübra SARIHAN-Hatay

Süleyman HATUNOĞLU-Hatay

Ali YÜCE- Kahramanmaraş

Mehmet CEREN-Kahramanmaraş

Şerif KOYUNCU-Kahramanmaraş

Zeliha BOZOK-Kahramanmaraş

ÖN SÖZ

Ülkemizde, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik doğru politikaları geliştirebilmek için işgücü piyasasının iyi bilinmesi gerekmektedir. Genel olarak Türkiye’de ve yerelde de başkent Ankara’da, dinamik bir yapıda olan işgücü piyasasının ihtiyaçlarını, beklentilerini, hedeflerini sağlıklı şekilde analiz etmenin yanı sıra, gelecekte uygulanacak istihdam ve işgücü politikalarını sağlam temellere oturtmak gerekliliği, önemli bir ihtiyaç olarak karşımıza çıkmaktadır.

İstihdam, tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de en hassas konuların başında gelmektedir. İstihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetleriyle birlikte ulusal istihdam politikasının oluşturulmasında rol alan ve işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biri olan İŞKUR; hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamu hizmeti sunmaktadır. Türkiye İş Kurumu, üstlendiği yasal ve sosyal sorumluluğun bilinciyle her geçen gün daha da genişleyen bir kitleye hizmet vermektedir. Bu bağlamda İşgücü piyasası verilerini analiz ederek, yorumlayan ve işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanmasını sağlayan Türkiye İş Kurumu istihdam alanında önemli görevler yerine getirmektedir. Bu çalışmalar ile Kurum, hizmete erişemeyen birçok işverenle hibrit yöntemle (yüz yüze, elektronik ortamda veya telefonla) görüşerek hem işgücü piyasası hakkında bilgi toplamakta hem de işverenlerin işgücü ihtiyacını en kısa sürede karşılamaya çalışmaktadır. İŞKUR tarafından yapılan çalışmalarla, Türkiye Geneli ve il düzeyinde cinsiyet bazında mevcut çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiştir.

İşgücünün arz ve talep kısmını iyi analiz edip geleceğe yönelik istihdam politikalarını sağlıklı bir şekilde planlamak İŞKUR ile birlikte sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için çok önemlidir. Dünyada son yıllarda küresel düzeyde yaşanan ekonomik ve siyasal sorunların ülkemize etkisini en aza indirebilmek amacıyla ciddi istihdam tedbirleri uygulanmış olup, özgün ve milli çözümler içeren bu

politikaların başarısı uluslararası camiada da takdir görmüştür. Etkili bir işgücü piyasası bilgi sistemi oluşturarak piyasanın ihtiyaçları doğrultusunda işgücü arz ve talebini eşleştirme misyonuyla çalışan İŞKUR, bu çerçevede hazırlanan İşgücü Piyasası Araştırma Raporuyla, işgücü piyasalarının geniş perspektifli fotoğrafını çekmekte, istihdamın tüm aktörlerine kapsamlı bilgiler ve ipuçları sunmaktadır.

Bu çalışma kapsamında hazırlanan 2023 yılı "İşgücü Piyasası Araştırma Raporu", hem işgücü arzına ilişkin bazı değerlendirmeleri, hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız koordinatörlüğünde Kurumumuz personeli aracılığıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri içermektedir. Ayrıca; İşgücü Piyasası Araştırma Raporu Sayın Valimizin Başkanlığında gerçekleştirilen İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu toplantılarında; yerel düzeyde yapılacak mesleki eğitim programlarının belirlenmesinde kullanılan temel kaynaklardandır.

Bu itibarla İşgücü Piyasası Araştırma çalışmasının İŞKUR ailesi ve diğer tüm kullanıcılar için hayırlı olmasını diler, çalışmaya katkıda bulunan tüm işverenlerimize, emeği geçen kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Saygılarımla.

Arif AY
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	i
İÇİNDEKİLER	iii
TABLolar LİSTESİ.....	iv
ŞEKİLLER LİSTESİ	v
KISALTMALAR	vi
YÖNETİCİ ÖZETİ.....	1
GİRİŞ.....	3
BİRİNCİ BÖLÜM İŞGÜCÜ PİYASASI GENEL VERİLERİ	4
1.1. BÖLGESEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ.....	4
1.2. SİGORTALI SAYILARI VE İŞYERİ GÖSTERGELERİ.....	4
1.3. İŞKUR İDARİ KAYITLARI	6
1.3.1. Açık İş İlanları.....	6
1.3.2. İşe Yerleştirmeler.....	7
1.3.3. Kayıtlı İşsiz.....	8
1.3.4. Aktif İşgücü Programları	9
1.3.5. İşsizlik Ödeneği	12
İKİNCİ BÖLÜM İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI SONUÇLARI	14
2.1. İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM.....	15
2.2. AÇIK İŞLER.....	26
2.3. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER (TGÇM).....	32
2.4. GELECEK DÖNEM İSTİHDAM BEKLENTİLERİ	34
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	37
KAYNAKÇA	40
EK: 2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU.....	41

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: 2022 Yılı TÜİK Bölgesel Temel İşgücü Göstergeleri	4
Tablo 2: 2023 Yılı Ekim Ayı SGK İşyeri İstatistikleri	5
Tablo 3: 2023 Yılı Ekim Ayı SGK Sigortalı İstatistikleri	5
Tablo 4: 2023 Yılında Açık İş Sayısı En Yüksek Olan Meslekler	7
Tablo 5: 2023 Yılında İşe Yerleştirme Sayısı En Yüksek Olan Meslekler	8
Tablo 6: Yıllar İtibarıyla MEK+İEP Yararlanıcı Sayıları	11
Tablo 7: 2023 Yılı Aktif İşgücü Piyasası Programı Yararlanıcı Sayısına Göre İlk 10 Meslek.....	12
Tablo 8: Araştırma Kapsamında Veri Derlenen İşyeri Sayısı.....	16
Tablo 9: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Hizmetlerimize Göre Oranları	23
Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları	24
Tablo 11: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşyeri Oranı	26
Tablo 12: Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması	29
Tablo 13: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayıları.....	30
Tablo 14: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Arama Kanalları	30
Tablo 15: Açık İş En Fazla Olan İlk 10 Meslek İçin Talep Edilen Beceri Sırası.....	31
Tablo 16: Tercih Edilen Cinsiyete Göre En Fazla Açık İş Olan Meslekler	32
Tablo 17: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayıları	33
Tablo 18: Eleman Temininde Güçlük Çekilen İlk 10 Meslek	34
Tablo 19: Sektörlere Göre Beklenen İstihdam Değişimi ve Oranı	35
Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Beklenen İstihdam Değişimi.....	36
Tablo 21: En Fazla Net İstihdam Artış ve Azalış Beklenen Meslekler	36

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllar itibarıyla İŞKUR Açık İş Sayıları	6
Şekil 2: Yıllar itibarıyla İŞKUR İşe Yerleştirme Sayıları.....	7
Şekil 3: Yıllar itibarıyla İŞKUR Kayıtlı İşsiz Sayıları	9
Şekil 4: Yıllar itibarıyla İşsizlik Ödeneği Hak Eden Kişi Sayıları.....	13
Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Oranı	17
Şekil 6: Part-time Çalışanı Olan ve Olmayan İşyerlerinde Kadın Çalışan Oranı (%)	17
Şekil 7: Sektörlere Göre Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Oranı	18
Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapılan ve Yapılmayan İşyerlerindeki Kadın Çalışan Oranı (%)	19
Şekil 9: Sektörlere Göre İhracat Yapan İşyerlerinin Oranı	20
Şekil 10: Sektörlere Göre E-Ticaret Uygulamasına Sahip İşyerlerinin Oranı.....	20
Şekil 11: Sektörlere Göre Ar-Ge Çalışması Yapan İşyerlerinin Oranı	21
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçerisinde Yatırım Planlayan İşyerlerinin Oranı	22
Şekil 13: Yatırım Planlayan İşyerlerinin Planlanan Yatırım Türleri.....	22
Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Oranı	23
Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri.....	24
Şekil 16: Mevcut Açık İşler İçin Cinsiyet Tercihi.....	27
Şekil 17: Mevcut Açık İşler İçin Talep Edilen Yaş Grupları	27
Şekil 18: Mevcut Açık İşler İçin Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi	28
Şekil 19: Mevcut Açık İşlerin Aranma Kanalı	29
Şekil 20: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısının Dağılımı	33
Şekil 21: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri.....	34

KISALTMALAR

AİPP	Aktif İşgücü Programları
ÇSGB	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
ILO	Uluslararası Çalışma Örgütü
İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
KÇÖ	Kısa Çalışma Ödeneği
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
NÜD	Nakdi Ücret Desteği
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
TCMB	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TGÇM	Temininde Güçlük Çekilen Meslekler
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

6 Şubat 2023 tarihinde ülkemizde gerçekleşen Pazarcık ve Elbistan merkezli iki büyük deprem, dünya genelinde benzerine nadir rastlanan bir örnek teşkil etmiştir. Bu depremler on bir ilde etkili olmuş ve yaklaşık 13,5 milyon vatandaşımızın yaşadığı geniş bir bölgede ciddi bir yıkıma neden olmuştur. Asrın felaketi olarak nitelendirilen bu depremlerin, sosyal, beşerî ve iktisadi hayata önemli etkileri olduğu açıktır.

Türkiye büyüme, dış ticaret ve işgücü açısından birçok ülkeden olumlu yönde ayrılmaktadır. 2021 yılının ikinci yarısından itibaren artan ihracat ile gelişen sanayi sektörünün öncülüğünde ülkemiz 2023 yılının üçüncü çeyreğinde yüzde 5,9 oranında büyümüştür. Güçlü büyümenin etkisi ile 2023 yılında istihdamda rekor seviyelere ulaşılmış, işsizlik oranı ise tek haneli seviyelere gerilemiştir.

Dinamik bir yapıya sahip olan işgücü piyasasının en etkili aktörü olarak faaliyet gösteren kurumumuz, işgücü piyasasındaki gelişmeleri doğru bir şekilde takip etmek amacıyla sağlıklı ve güvenilir veri üretme çabalarını özveri ile sürdürmektedir. İşgücü piyasasını etkileyebilmek adına, piyasanın doğru bir şekilde analiz edilmesinin büyük bir önemi bulunmaktadır. Kurumumuz, doğru istihdam politikalarının belirlenmesi, işgücü piyasasıyla ilgili gerekli önlemlerin alınması ve işgücü piyasasının yakından takip edilebilmesi için işgücü piyasası araştırmalarını etkili bir şekilde yürütülmektedir.

İşsizlikle mücadele ve istihdamın artırılması hedefiyle yerel ve ulusal istihdam politikalarının oluşturulması, işgücü piyasasındaki gelişmelerin ve işgücü hareketliliğinin izlenebilmesi, güncel, güvenilir ve bilimsel bilgilerin elde edilmesine ve yorumlanmasına bağlıdır. İşgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak adına 2007 yılından itibaren periyodik olarak her yıl 81 il düzeyinde İşgücü Piyasası Araştırması yürütülmektedir. Ayrıca işgücü piyasasının eğilimlerini ve öncelik alanlarını tespit edebilmek amacıyla belirlenen güncel konularda her yıl tematik araştırmalar da gerçekleştirilmektedir.

İşgücü piyasasının aktörleri, emeğini arz eden çalışma istek ve arzusundaki kişiler ile emeği talep eden işverenlerdir. İşgücü piyasasının arz yönüne ilişkin veriler ülkemizde ÇSGB, İŞKUR, TÜİK ve SGK gibi kurumların idari kayıtları ve istatistikleri aracılığı ile yayımlanmaktadır. İşgücü piyasasının ülke genelini kapsayan ve en temel veri kaynağı olan hanehalkı işgücü araştırması ile Türkiye İstatistik Kurumu tarafından düzenli olarak gerçekleştirilmektedir. Hanehalkı işgücü araştırması sonuçlarına ilişkin haber bültenleri kamuoyunda yakından takip edilmektedir.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin en temel veriler ise Türkiye İş Kurumu'nun idari kayıtları ile her yıl düzenli olarak gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması ve açık iş istatistikleri araştırmaları kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının arz ve talep boyutunu birlikte analiz etmek amacıyla hazırlanan bu rapor, Ankara İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir.

2023 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında ilimizde 8 bin 57 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde toplam 17 sektör araştırma kapsamında yer almaktadır. Ankara ilinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 741 bin 33 kişi olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bazında ise 513 bin 820 çalışan erkeklerden, 227 bin 213 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Ankara ilinde açık iş oranı yüzde 1,2 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise 20 ve üzeri istihdamlı işyerleri için açık iş oranı yüzde 1,9 olup, Ankara ili açık iş oranı bakımından Türkiye ortalamasının altında kalmıştır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 4,1 ile "Finans ve Sigorta

Faaliyetleri” sektörüdür. Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde, en fazla açık işin sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu meslek grubunda araştırma döneminde 2 bin 84 kişilik açık iş mevcuttur. Ankara ilinde en fazla açık işi olan ikinci meslek grubu “Hizmet ve Satış Elemanları” meslek grubudur. İl genelinde açık işlerin içinde herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmeyen açık işlerin payı yüzde 21,1 düzeyindedir.

Ankara ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörüne göre incelendiğinde en fazla “İmalat” sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Ankara ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada şekerleme “İmal İşçisi (Makineyle)” mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği ise “Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı” mesleği takip etmektedir. Eleman teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada “Gerekli Mesleki Beceriye / Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması” yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 21,1’i bir yıl sonrası için en az bir meslekte net istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Ankara ilinde net istihdamın artacağını öngören işverenlerin oranı ise yüzde 15,5 seviyesindedir. Öte yandan en az bir meslekte net istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2 iken bu oran Ankara ilinde yüzde 1,3 düzeyindedir.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görebilmek ve gelecek dönem eğilimlerini öngörerek veriye dayalı sağlıklı kararlar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla “2023 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması Ankara İli Sonuç Raporu” hazırlanmıştır.

GİRİŞ

Kovid salgını, enflasyonist baskı, Ukrayna-Rusya başta olmak üzere yaşanan savaşlar ve riskler, iklim değişikliğinin yarattığı maliyetler sonucu tüm dünya ülkelerinin zorluklarda geçirdiği yılları beraberinde getirmiştir. Tüm bu yaşananların sonucu sosyo-ekonomik etkiler çoğu ülkede gözlenmektedir. Böyle bir ortamda işgücü piyasasının etkilenmemesi mümkün değildir.

Gelecek dönem istihdam politikalarının şekillenmesi için İşgücü Piyasası Araştırmasına ait veriler oldukça önem arz etmektedir.

İşgücü Piyasası Araştırması Ankara İli 2023 Yılı Sonuç Raporu, işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevcut durumunu analiz etmekte ve işverenlerin gelecek döneme ilişkin beklentilerini ortaya koymaktadır. Politika yapıcılar ve yerel yönetimler tarafından işgücü piyasası ile ilgili kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ile projelerin etkinliğinin artırılması noktasında 2023 yılı araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

İşgücü Piyasası Araştırması Ankara İli Sonuç Raporu, il düzeyinde politika yapıcılara ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacağı düşünülen önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işverenlerin ve işgücünün, piyasaya sundukları emeğin ve piyasadaki beklentilerinin iyi analiz edilmesi politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Sonrasında, bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyileştirmek ve işgücü politikalarını bu dengenin sürdürülebilir olmasını sağlayacak şekilde tesis etmek oldukça önemlidir.

Türkiye’de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum Türkiye İş Kurumu’dur. İşgücü Piyasası Araştırmalarına ait sonuçlar yalnızca kuruma değil, Türkiye’de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. Pandemi sonrası araştırmanın 2023 yılı saha çalışması hibrit yöntemle (yüz yüze, elektronik ortamda veya telefonla görüşülerek) gerçekleştirilmiştir. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Araştırması aracılığıyla işverenlerle görüşerek, işgücü talebine ilişkin doğrudan işverenlerden elde ettiği bilgiyi kamuoyu ile paylaşmaktadır.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar İl müdürlükleri ve hizmet merkezlerimiz tarafından 2007 yılından itibaren düzenli olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2023 yılı için Ankara ilinde 5 Haziran – 14 Temmuz 2023 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan ilimizin sonuç raporu hazırlanmıştır. Raporla birlikte İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları analiz edilerek Ankara ilinde işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI GENEL VERİLERİ

1.1. BÖLGESEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından düzenli olarak uygulanmakta olan Hanehalkı İşgücü Araştırması, istihdam edilenlerin iktisadi faaliyet, meslek, işteki durum ve çalışma süresi hakkında; işsizlerin ise iş arama süresi ve aradıkları meslek ve benzer özellikleri hakkında bilgi derlemek amacıyla uygulanmakta olup, ülkedeki işgücü piyasasının arz yönünün özellikleri hakkında bilgi veren temel veri kaynağıdır. 2013 yılı ve öncesinde il düzeyinde işgücü istatistikleri elde edilirken, sonrasında Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması kapsamında birinci ve ikinci düzeyde bölgesel istatistikler elde edilmektedir. 2014 yılından itibaren bölgesel düzeyde elde edilen istatistikler yıllık olarak TÜİK'in internet sitesinde yayımlanmaktadır. 2024 yılından itibaren yıllık istatistiklerin il düzeyinde açıklanabilmesi için TÜİK tarafından çalışmalar sürdürülmektedir.

Tablo 1: 2022 Yılı TÜİK Bölgesel Temel İşgücü Göstergeleri

TR51 (Ankara)	Toplam	Kadın	Erkek
15 ve daha yukarı yaştaki nüfus (Bin Kişi)	4.552	2.310	2.242
İşgücü (Bin Kişi)	2.443	828	1.616
İstihdam edilenler (Bin Kişi)	2.147	690	1.457
İşsiz (Bin Kişi)	297	138	159
İşgücüne dahil olmayan nüfus (Bin Kişi)	2.109	1.482	627
İşgücüne katılma oranı (%)	53,7	35,8	72,1
İstihdam oranı (%)	47,2	29,9	65
İşsizlik oranı (%)	12,1	16,7	9,8

Kaynak: TÜİK Bölgesel Temel İşgücü Göstergeleri

Ankara ilinin dâhil olduğu ikinci düzey Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması TR51 (Ankara) olarak tanımlanmıştır. Tablo 1'de yer alan verilere göre, bölgemizde 15 yaş ve üzeri nüfus 4 milyon 552 bin kişi iken işgücü katılma oranı yüzde 53,7 seviyesindedir. İşsizlik oranı ise 2022 yılında bölgemizde yüzde 12,1 olarak gerçekleşmiştir.

1.2. SİGORTALI SAYILARI VE İŞYERİ GÖSTERGELERİ

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), her ay düzenli olarak sigortalı istatistiklerini yayımlamaktadır. Bu istatistikler kapsamında illere ait detaylı sigortalı sayıları ve 4A sigortalı çalışanı olan işyeri sayıları elde edilmektedir.

Tablo 2: 2023 Yılı Ekim Ayı SGK İşyeri İstatistikleri

İşyeri Büyüklüğü	İşyeri Sayısı	Sigortalı Sayısı
1 Kişi	61.278	61.278
2-3 Kişi	43.580	103.560
4-6 Kişi	24.424	116.943
7-9 Kişi	10.402	81.528
10-19 Kişi	11.765	157.254
20-29 Kişi	3706	88108
30-49 Kişi	2.766	103.522
50-99 Kişi	1.776	122.630
100-249 Kişi	954	144.088
250-499 Kişi	269	92.029
500-749 Kişi	54	32.873
750-999 Kişi	33	28372
1000+ Kişi	62	129.619
Toplam	161.069	1.261.804

Kaynak: SGK 2023 Yılı Ekim Ayı Sigortalı İstatistikleri

Ülkemizde, 4A zorunlu sigortalı istihdam eden işyerleri çalışan sayısına göre değerlendirildiğinde 1 ila 9 çalışanı olan işyerlerinin yoğun bir şekilde bulunduğu tespit edilmiştir. Bu durum, benzer bir şekilde Türkiye genelinde de gözlemlenmektedir.

Ankara ilinde 2023 yılı ekim dönemi SGK verilerine göre zorunlu 4A sigortalı istihdam eden işyeri sayısı 161 bin 69'dur. Bu işyerlerinde toplam 1 milyon 261 bin 804 kişi, 4A sigortalı çalışan olarak istihdam edilmektedir. 1 ila 9 arası çalışanı olan işyerlerinin ilimizdeki oranı yüzde 86,7 düzeyindedir. İlimizde 100 ve üzeri çalışanı olan işyeri sayısı 1.372 iken bu işyerlerinde toplam 426 bin 981 çalışan istihdam edilmektedir.

Tablo 3: 2023 Yılı Ekim Ayı SGK Sigortalı İstatistikleri

Gösterge	Sayı/Tutar
İşyeri Sayısı	161.069
Kamu	2995
Özel	158.074
Sigortalı Sayısı	1.261.804
Kamu	181.779
Özel	1.080.025
Erkek	809.339
Kadın	452.465
Ortalama Aylık Kazanç	₺25.240,08
Kamu	₺31.879,80
Özel	₺24.034,33
Erkek	₺26.733,50
Kadın	₺22.494,66

Kaynak: SGK 2023 Yılı Ekim Ayı Sigortalı İstatistikleri

Ankara ilinde 2023 yılı ekim ayı itibarıyla bildirim yapılmış 4A zorunlu sigortalı sayısı toplam 1 milyon 261 bin 804 kişi iken kadın sigortalı sayısı 452 bin 465 kişidir. İlimizde kamuda istihdam edilen 4A zorunlu sigortalı oranı yüzde 14,4 iken özel sektörün payı yüzde 85,6 seviyesindedir. 4A zorunlu sigortalıların sigorta primine esas aylık ortalama kazancı 25 bin 240 TL'dir. Ankara ilinde 2023 yılı ekim ayı itibarıyla erkek sigortalıların ortalama kazancı kadın sigortalıların kazancından yüksektir.

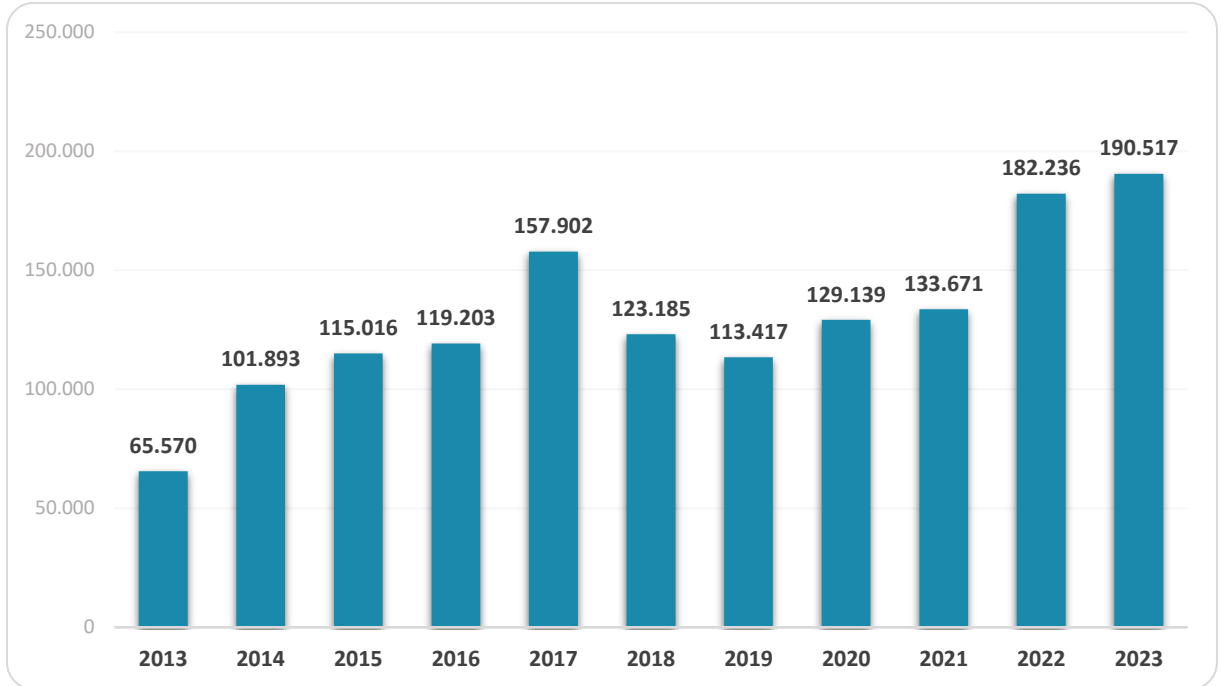
1.3. İŞKUR İDARİ KAYITLARI

İŞKUR göstergeleri, kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlesine sunmuş olduğu hizmetlerin verilerinden oluşmaktadır. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu ve meslek bilgisi gibi oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

1.3.1. Açık İş İlanları

Açık işler, işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü kurumdan talep edebilmektedir.

Şekil 1: Yıllar İtibarıyla İŞKUR Açık İş Sayıları

Kaynak: İŞKUR Yıllık İstatistikleri

Tablo 4: 2023 Yılında Açık İş Sayısı En Yüksek Olan Meslekler

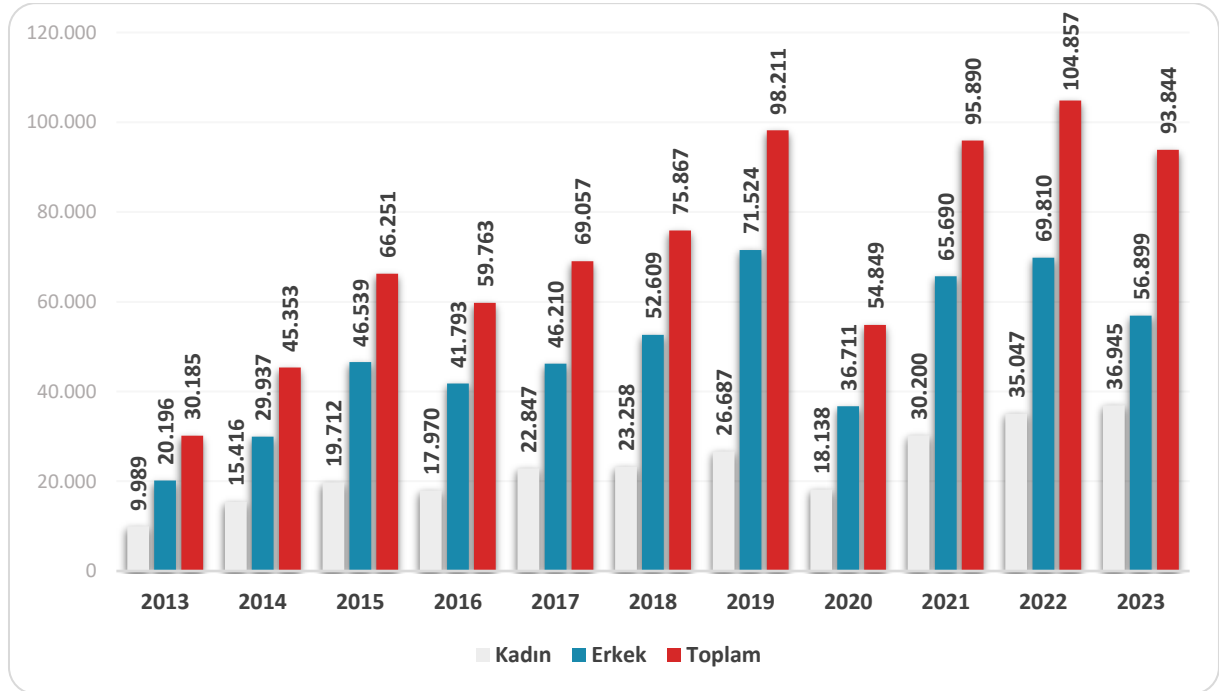
Meslek	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	35.071
Reyon Görevlisi	15.602
Temizlik Görevlisi	15.187
Özel Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	9.210
Garson (Servis Elemanı)	7.299
Satış Danışmanı / Uzmanı	3.993
Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	2.661
Büro Memuru (Genel)	2.417
Gazaltı Kaynakçısı (Mıg-Mag Kaynakçısı)	2.328
Paketleme İşçisi	2.205

Kaynak: İŞKUR Yıllık İstatistikleri

Ankara ilinde 2023 yılında 190 bin 517 kişilik açık iş ilanı, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 35 bin 71 açık iş ile "Beden İşçisi (Genel)" mesleği bulunmaktadır. Toplam açık iş sayısı içerisinde bu mesleğin payı yüzde 18,4 seviyesindedir. Bu mesleği "Reyon Görevlisi" ve "Temizlik Görevlisi" meslekleri takip etmektedir.

1.3.2. İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını ve işgücü piyasasındaki önemini büyük ölçüde arttırmıştır. Çalışma isteği olan her bireyin uygun bir işe yerleştirilerek istihdamda yer alması, sosyal içerme ve sosyal refahın önemli bir faktörüdür. Deprem sonrası dönemde özellikle depremden etkilenen bölgelerde kurumun Türkiye geneli işe yerleştirme verilerinde azalma gözlemlenmiştir. Şekil 2'de yıllar itibarıyla kurumun Ankara ilinde işe yerleştirmeye aracılık sayıları görülmektedir.

Şekil 2: Yıllar İtibarıyla İŞKUR İşe Yerleştirme Sayıları

Kaynak: İŞKUR Yıllık İstatistikleri

İŞKUR'un, işgücü piyasasını yakından takip ederek yerel ve ulusal düzeyde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonksiyonları arasında yer almaktadır. 2023 yılında ilimizde 93 bin 844 işe yerleştirme yapılmıştır. İşe yerleşmesine aracılık edilenler içinde kadınların payı yüzde 39,4 seviyesindedir.

Tablo 5: 2023 Yılında İşe Yerleştirme Sayısı En Yüksek Olan Meslekler

Meslek	İşe Yerleştirme Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	18.441
Reyon Görevlisi	14.395
Temizlik Görevlisi	9.700
Garson (Servis Elemanı)	5.881
Özel Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	5.768
Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	2.129
Diğer Mühendisler	1.903
Büro Memuru (Genel)	1.884
Satış Danışmanı / Uzmanı	1.752
İmal İşçisi	1.488

Kaynak: İŞKUR Yıllık İstatistikleri

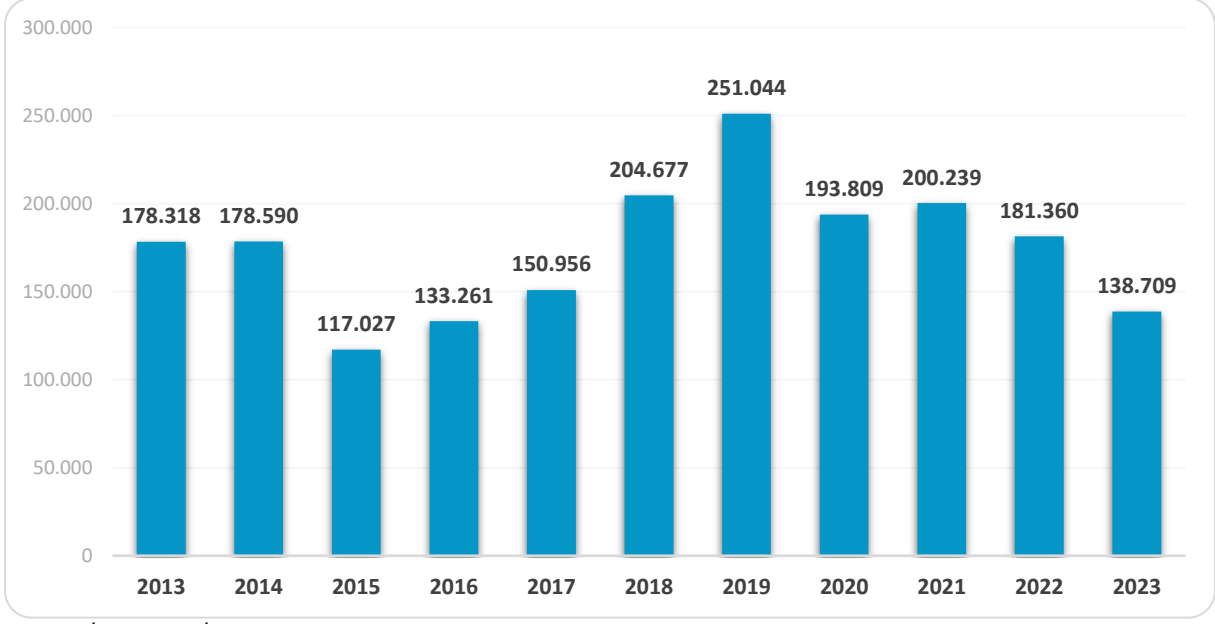
Ankara ilinde 18 bin 441 kişilik işe yerleştirmeyeyle “Beden İşçisi (Genel)” mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme içinde yüzde 19,7 paya sahiptir. Bu mesleği “Reyon Görevlisi” ve “Temizlik Görevlisi” takip etmektedir.

1.3.3. Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz, halihazırda asgari ücret düzeyinde herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kuruma kayıt olup iş arayanlara en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde düzenli olarak iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Son 12 ay içerisinde İŞKUR hizmetlerine başvurusu veya profil güncellemesi yapmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından bazı istisnalar hariç olmak üzere pasife (iş aramıyor) alınmaktadır. Ayrıca iş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanma taleplerini sonlandırabilmektedir.

Şekil 3: Yıllar İtibarıyla İŞKUR Kayıtlı İşsiz Sayıları

Kaynak: İŞKUR Yıllık İstatistikleri

2023 yılı sonu itibarıyla Ankara ilindeki kayıtlı işsizlerin sayısı 138 bin 709 iken bu kişilerin içinde kadınların oranı yüzde 55,3; 18-24 yaş arası gençlerin oranı ise yüzde 18,3 seviyesindedir.

Ankara ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsiz olduğu mesleklerin başında “Temizlik Görevlisi” mesleği yer almakta olup bu meslekte Ankara ilinde kuruma kayıtlı 14 bin 717 işsiz bulunmaktadır. Bu mesleğin ilimizdeki toplam kayıtlı işsizler içerisindeki payı yüzde 10,6 seviyesindedir. Bu mesleği sırasıyla “Beden İşçisi (Genel)” ile “Satış Danışmanı / Uzmanı” meslekleri takip etmiştir.

1.3.4. Aktif İşgücü Programları

İstihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin ve çalışanların mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmak üzere Türkiye İş Kurumu tarafından düzenlenen aktif işgücü hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla 8 Nisan 2022 tarihli 31803 sayılı resmi gazetede Aktif İşgücü Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik yayımlanmış, 20 Ocak 2024 tarihli 32435 sayılı resmi gazetede ise Aktif İşgücü Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile aktif işgücü piyasası programlarında güncelleme yapılmıştır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları ve işbaşı eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırılmaktadır. Aynı zamanda iş arayanların tecrübe eksiklikleri bu programlar vasıtasıyla karşılanmakta ve istihdam edilebilirlikleri arttırılmaktadır. Ülkemizin nispeten genç bir nüfusa sahip olması ve kadınların işgücüne katılım oranının düşük seviyede olması nedeniyle, özellikle kadın ve gençlerin istihdam edilebilirliklerinin artırılması hususunda aktif programların etkin kullanılması oldukça önem arz etmektedir.

1.3.4.1. İşbaşı Eğitim Programı ve Mesleki Eğitim Kursları

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri; mevcut açık işler için talep edilen iş tecrübesinin iş arayan kişilerde yeterli seviyede bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel amacı mesleki deneyimi ve yeterli iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin artırılmasıdır. Bununla birlikte nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere, işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek iş arayanlar hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli karar verme imkânı sunmaktadır.

Son yıllarda oldukça ön plana çıkan işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir.

2022 yılında yapılan mevzuat değişikliği ile İEP açılacak işyerinde en az 5 çalışan olması şartı getirilmiştir. İşbaşı eğitim programına katılabilecek katılımcı sayısına esas sigortalı sayısı, işverene ait vergi numarası altında ve programın düzenleneceği ilde yer alan işyerleri için programın başlangıç ayından önceki on iki aylık dönem içerisinde yer almak koşuluyla son altı aya veya altı aylık döneme ilişkin olarak SGK'ya verilen sigortalı sayısını gösterir belgede yer alan toplam prim gün sayısının yüz seksene bölünmesi suretiyle hesaplanmaktadır.

İşveren, programdan yararlanan kişilerin en az yüzde 60'ını 60 günden az olmamak üzere program süresinin en az iki katı kadar süreyle istihdam etmeyi taahhüt etmelidir.

İşverenler aynı ilde ve aynı vergi numarası altında yer alan işyerlerinde çalıştırdıkları sigortalı sayılarının yüzde 30'una kadar katılımcı talep edebilmektedirler.

Türk Meslekler Sözlüğünde meslek ana grubu "Nitelik Gerektirmeyen Meslekler" olarak belirlenen meslekler dışındaki mesleklerde program düzenlenebilmektedir. Program süresi bilişim ve imalat sektörlerindeki işyerleri ve mesleklerde en fazla 6 ay, diğer sektörlerde ise en fazla 3 aydır. Geleceğin mesleklerinde düzenlenen işbaşı eğitim programlarında ise program süresi en fazla 9 ay olarak uygulanabilmektedir.

Program günde en az 5, en fazla 8 saat olmak üzere ve haftada 6 günü aşmamak kaydıyla haftalık 45 saati geçmeyecek şekilde planlanabilmektedir.

İşbaşı eğitim programına katılan vatandaşlara, programa fiilen katıldıkları gün üzerinden;

- İş arayan statüsündeki katılımcılara günlük 653,93 TL, öğrenci(tam)¹ 653,93 TL, öğrenci(kıst)² 490,45 TL, işsizlik ödeneği alanlara günlük 326,97 TL,
- Geleceğin meslekleri olarak belirlenen mesleklerde düzenlenen programlarda katılımcılara günlük 719,32 TL cep harçlığı ödenmektedir.

Genel sağlık sigortası ile iş kazası ve meslek hastalığı sigortası primi Kurumumuz tarafından program süresince karşılanmaktadır.

¹ Öğrenci(tam): lise ve altı örgün eğitime devam eden katılımcılar hariç herhangi bir öğrencilik statüsü (açık eğitim ve uzaktan eğitim de dâhil olmak üzere) bulunan katılımcılar

² Öğrenci(kıst): lise ve altı örgün eğitime devam eden katılımcılar

Programa katılan kişilere İŞKUR'un yaptığı ödemeler dışında programın düzenlendiği işveren tarafından yapılan ve aylık brüt asgari ücretin yarısını geçmeyen fiili ödemelerin gelir vergisi kanunu gereğince vergi matrahından indirilmesi imkânı da bulunmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik düzenlenen aktif işgücü piyasası programlarıdır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır.

Kurumumuz tarafından sözleşme veya protokol imzalanması yönünde yaptırım uygulanmayan işverenlerin; açılacak mesleki eğitim kursundan yararlanacak kursiyerlerin en az yüzde 60'ını 120 günden az olmamak üzere program süresinin en az iki katı kadar süreyle istihdam etmeyi taahhüt etmesi gerekmektedir.

İşbirliği yöntemi ile özel sektör işyerleri ile düzenlenen mesleki eğitim kurslarında ise ayrıca işverenlerin en az beş sigortalı çalışana sahip olması gerekmektedir.

Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadınların bu programlarımızdan yoğun şekilde yararlandığı görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır.

Tablo 6: Yıllar İtibarıyla MEK+İEP Yararlanıcı Sayıları

Yıllar	Toplam	Kadın	Erkek
2013	13.692	9.600	4.092
2014	11.432	9.169	2.263
2015	24.369	17.829	6.540
2016	24.290	15.349	8.941
2017	23.469	15.307	8.162
2018	23.303	14.992	8.311
2019	34.261	20.490	13.771
2020	24.865	12.803	12.062
2021	19.506	11.920	7.586
2022	6.211	3.202	3.009
2023	2.160	1.006	1.154

Kaynak: İŞKUR Yıllık İstatistikleri

2023 yılında ilimizde düzenlenen 424 aktif işgücü programına toplamda 2 bin 160 kişi katılmıştır. Katılımcıların içinde kadınların oranı yüzde 46,6 iken, erkeklerin oranı yüzde 53,4 seviyesindedir. 2024 yılında yürürlüğe giren yeni yönetmelik kapsamında, aktif işgücü piyasası programlarının ve bu programların işgücü piyasalarına etkilerinin artması beklenmektedir.

Tablo 7: 2023 Yılı Aktif İşgücü Piyasası Programı Yararlanıcı Sayısına Göre İlk 10 Meslek

Meslek	AİPP Yararlanıcı Sayısı
Hastane Hizmetlisi	407
Diğer Elektronik Montörleri	244
Metal İşleri Teknisyeni	197
Otomotiv Montaj İşçisi	142
Özel Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	72
Garson (Servis Elemanı)	68
Aşçı Yardımcısı	43
İnşaat Mühendisi	41
Hasta Karşılama Ve Yönlendirme Görevlisi	37
Gömülü Sistemler Uzmanı	36

Kaynak: İŞKUR Yıllık İstatistikleri

Ankara ilinde 2023 yılında açılan aktif işgücü piyasası programları arasında en fazla yararlanıcı sayısına sahip olan program yüzde 18,8 ile “Hastane Hizmetlisi”dir. “Hastane Hizmetlisi”ni yüzde 11,3 ile “Diğer Elektronik Montörleri” ve yüzde 9,1 ile “Metal İşleri Teknisyeni” programları izlemektedir. 2024 yılında yürürlüğe giren yeni yönetmelikle birlikte işbaşı eğitim programlarında sektör şartı kaldırılmış ve yararlanma şartları daha esnek hale getirilmiştir. Bu nedenle, 2024 yılında program çeşitliliğinin ve yararlanıcı sayılarının artması beklenmektedir.

1.3.5. İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren ve devlet tarafından kurulan zorunlu bir sigorta koludur. İşsizlik sigortası primi, sigortalının prime esas aylık brüt kazançların üzerinden hesaplanan yüzde 1 sigortalı, yüzde 2 işveren ve yüzde 1 Devlet payından oluşmaktadır. İsteğe bağlı işsizlik sigortası primi ödeyenlerden ise yüzde 1 sigortalı ve yüzde 2 işveren payı alınmaktadır. İşsizlik sigortası primlerinin toplanmasından Sosyal Güvenlik Kurumu, diğer her türlü hizmet ve işlemlerin yapılmasından Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü; görevli, yetkili ve sorumludur.

Bir hizmet akdine dayalı olarak çalışan sigortalılar, banka sandıklarına tabi sigortalılar işsizlik sigortası kapsamında yer almaktadır. Ayrıca istekleri halinde; kısmi süreli iş sözleşmesi ile çalışan sigortalılar, ticari taksi, dolmuş ve benzeri nitelikteki şehir içi toplu taşıma aracı işyerleri ile Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenecek alanlarda kısmi süreli iş sözleşmesiyle bir veya birden fazla kişi tarafından çalıştırılan ve çalıştıkları kişi yanında ay içerisinde çalışma gün sayısı 10 günden az olan kişiler de işsizlik sigortası kapsamına dahil olabilmektedir.

İşsizlik ödeneği; sigortalı işsizlere yasada belirtilen şartları taşımaları halinde işsiz kaldıkları dönem için belirli süre ve miktarda yapılan ödemedir. İşsizlik ödeneğinden yararlanma koşulları ise;

- Kendi istek ve kusuru dışında işsiz kalmak,
- Hizmet akdinin sona ermesinden önceki son 120 gün kesintisi hizmet akdine tabi olmak,
- Hizmet akdinin feshinden önceki son üç yıl içinde en az 600 gün süre ile işsizlik sigortası primi ödemiş olmak,

şeklinde sıralanabilir. Hizmet akdinin feshinden sonraki 30 gün içinde en yakın İŞKUR birimine başvurmak gerekmektedir. Başvuru, İŞKUR birimine şahsen gelerek veya elektronik ortamda

www.iskur.gov.tr adresinden yapılabilir. Mücbir sebepler dışında 30 gün içerisinde başvurulmaması halinde, başvuruda gecikilen süre, toplam hak sahipliği süresinden düşülmektedir.

İşsizlik ödeneğinin ödenebilmesi için sigortalı işsizlerin istihdama hazır durumda olması gerekmektedir. İşsizlik ödeneği başvurusu ile kişinin kuruma iş arayan kaydı yapılmakta veya mevcut kaydı güncellenmektedir. Böylece sigortalı işsizlerin danışmanlık, işe yerleştirme ve mesleki eğitim hizmetlerini alması sağlanmaktadır.

İşsizlik ödeneğine hak kazananlara; işsizlik ödeneği, genel sağlık sigortası primleri, bir iş bulma ve meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitimi hizmetleri kurum tarafından sunulmaktadır.

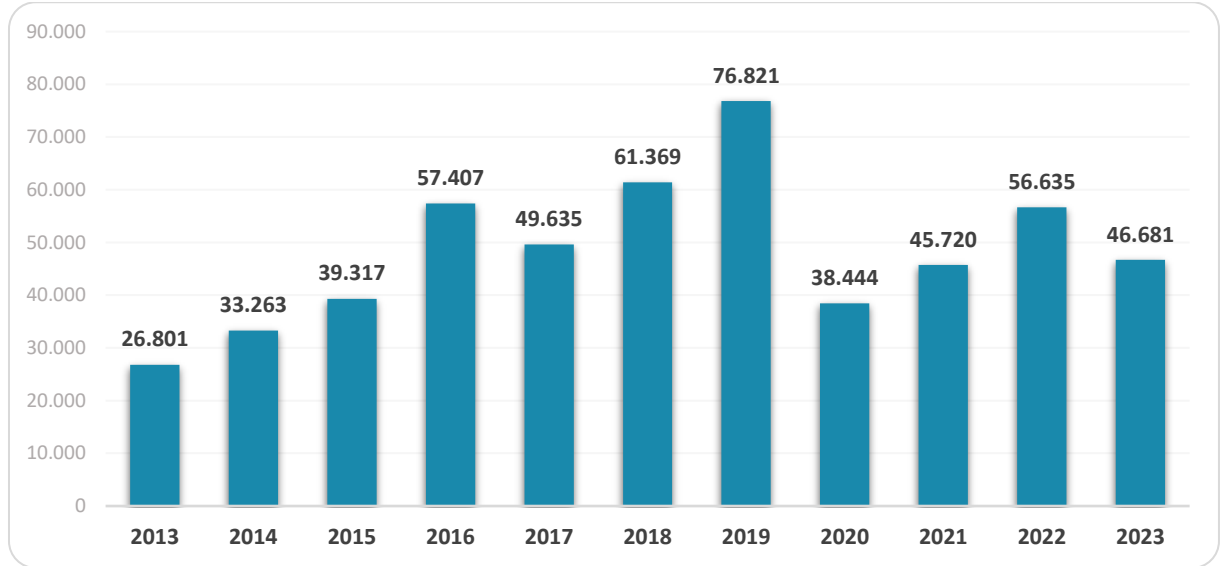
Hizmet akdinin feshinden önceki son üç yıl içinde;

- 600 gün işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 180 gün,
- 900 gün işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 240 gün,
- 1080 gün işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 300 gün,

süre ile işsizlik ödeneği verilmektedir.

Günlük işsizlik ödeneği, sigortalının son dört aylık prime esas kazançları dikkate alınarak hesaplanan günlük ortalama brüt kazancının yüzde 40'ı olarak hesaplanmaktadır. Bu şekilde hesaplanan işsizlik ödeneği miktarı, aylık asgari ücretin brüt tutarının yüzde 80'ini geçmemektedir. İşsizlik ödeneği damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz.

Şekil 4: Yıllar İtibarıyla İşsizlik Ödeneği Hak Eden Kişi Sayıları

Kaynak: İŞKUR Yıllık İstatistikleri

Ankara ilinde 2023 yılında 46 bin 681 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin mevcut durumunu görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzına rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik belirli bir seviyenin altına düşmemektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının ihtiyaçlarını tespit etmek gereklidir. İşgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmak oldukça maliyetli sonuçlara yol açmaktadır.

- Belirli mesleklerde veya sektörlerde ilave işgücü ihtiyacı var mı?
- İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut?
- Mevcut açık işlerde hangi beceriler aranmakta?
- Belirli bir meslekte eleman temininde güçlük çekilmişse bunun sebebi ne?
- Önümüzdeki dönemde istihdam artışı ve azalışı beklenen meslekler hangileri?

Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için oldukça önemlidir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok önemli çalışmalar yapılmaktadır. Türkiye geneli için işgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının mevcut durumunu izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak amacıyla her yıl düzenli olarak İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından itibaren İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak gerçekleştirilmektedir. Farklı yöntemler kullanılarak 2007 yılından günümüze kadar devam ettirilen araştırmalar 2009-2013 tarihleri arasında yılda iki defa yapılmış olup, sonraki yıllarda ise yılda bir kez yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

İşgücü Piyasası Araştırmasının temel amaçları, emek piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif işgücü politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın amaçlarından bir diğeri de İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Araştırma kapsamında sektörel ve yerel düzeyde elde edilen bilgiler, yerel istihdam politikalarına yön vermek için kullanılmaktadır.

5 Haziran – 14 Temmuz 2023 tarihleri arasında Türkiye genelinde 86 bin 41 işyeri ile 2023 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında iletişime geçilmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma, Uluslararası Örgütler ve Temsilcilikleri, Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri dışındaki 17 sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için 74 ilde örneklem yöntemiyle, 7 ilde ise tamsayım yapılarak işverenlerle iletişime geçilmiştir. 2-9 arası istihdamlı işyerlerinde ise Türkiye geneli için tahmin üretebilmek adına örneklem yöntemi ile işyerleri seçilmiştir. Cevaplılık oranı Türkiye genelinde yüzde 95 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Araştırma kapsamında yer alan işyerleri ile gerçekleştirilen “İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu” kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- Bir yıl sonrası için artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

2.1. İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Ankara ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması, işyerleri ve mevcut istihdam üzerinde odaklanacaktır. Bu kapsamda, işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumları ve hangi tür hizmetlerden faydalandıkları, işyerlerinin ihracat ve Ar-Ge çalışmaları yapma durumları, vardiyalı, part-time ve uzaktan çalışma uygulamaları yapıp yapmadıkları, E-ticaret yoluyla hizmet veya mal satışı yapma durumları ve engelli personel istihdamı gibi konular üzerinde durulacaktır. Bu bilgiler, Ankara ilindeki işgücü piyasasının genel görünümü ve dinamikleri hakkında önemli bir perspektif sunacaktır.

Çalışma kapsamında Ankara ilinde 8 bin 57 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 741 bin 33 çalışan tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında Ankara ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri derlenmiştir. Tablo 8’de Ankara ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenmiştir.

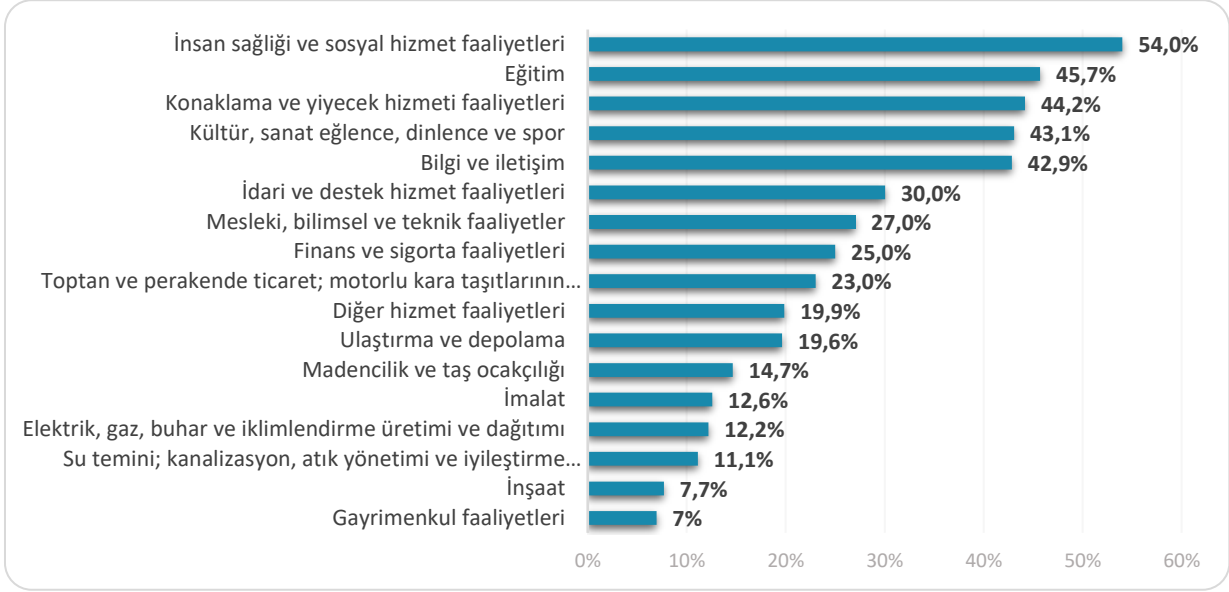
Tablo 8: Araştırma Kapsamında Veri Derlenen İşyeri Sayısı

Sektör	İşyeri Sayısı
İmalat	2.160
Toptan ve perakende ticaret	1.504
İnşaat	975
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	697
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	447
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	431
Eğitim	396
Bilgi ve iletişim	324
Ulaştırma ve depolama	316
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	305
Diğer hizmet faaliyetleri	155
Gayrimenkul faaliyetleri	79
Madencilik ve taş ocakçılığı	75
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	66
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	47
Finans ve sigorta faaliyetleri	43
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	36
Genel Toplam	8.057

Ankara ilinde imalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Çalışma kapsamında yer alan işyerlerinin içinde, “İmalat” sektöründeki işyerlerinin oranı yüzde 26,8 olarak belirlenmiştir. Türkiye geneliyle karşılaştırıldığında, 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içinde “İmalat” sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinin oranı yüzde 34,1 seviyesindedir. Ankara ilinde “İmalat” sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinin toplam içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır.

İlimizde, “İmalat” sektörünün ardından en fazla sayıda işyeri, “Toptan ve Perakende Ticaret” sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında, “Toptan ve Perakende Ticaret” sektöründeki işyerlerinin ülkemizdeki genel payı yüzde 19 ile ikinci sırada iken, Ankara ilinde de “Toptan ve Perakende Ticaret” sektörünün payı yüzde 18,7 ile ikinci sırada yer almaktadır. Ankara ilinde çalışma kapsamındaki 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri içinde “İmalat”, “Toptan ve Perakende Ticaret” ile “İnşaat” sektörlerinde faaliyet gösterenlerin toplam oranı yüzde 57,6 seviyesindedir.

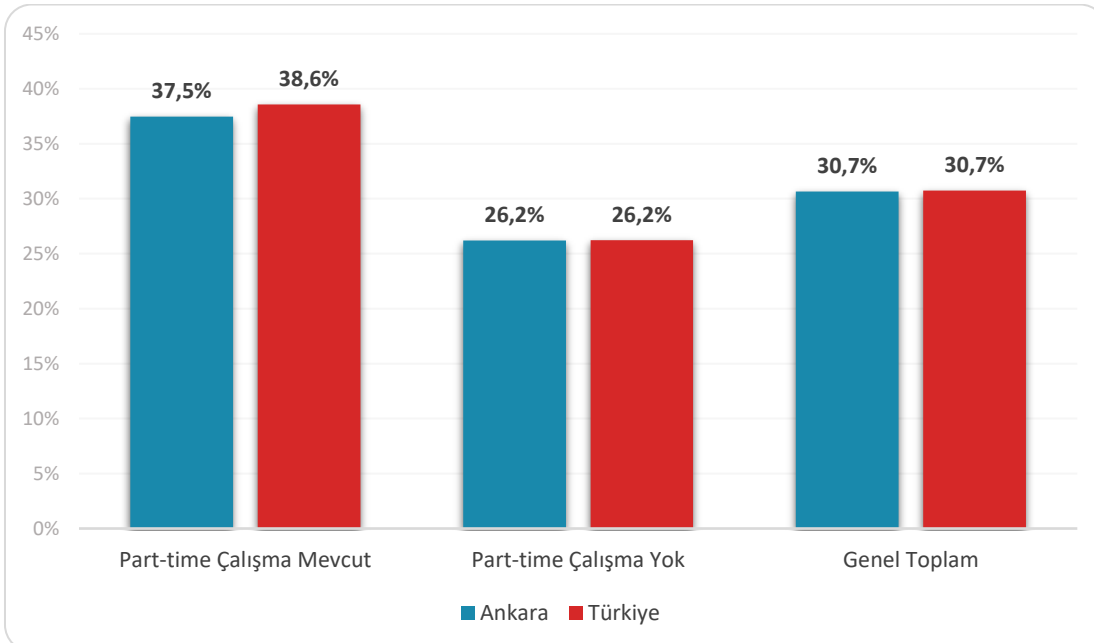
Araştırmaya dahil olan sektörler içinde en az sayıda işyeri, “Su temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri” ile “Finans ve Sigorta Faaliyetleri” sektörlerindedir. Ancak, bu tablo incelenirken Ankara ilinde faaliyet gösteren ve il genelinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerlerinin araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Oranı

Ankara ili genelinde part-time çalışması olan işyerlerinin oranı yüzde 23,5 olarak gerçekleşmiştir. “İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri” sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinin yüzde 54’ü part-time çalışan istihdam etmektedir. Part-time çalışma açısından ikinci sırada “Eğitim” sektörü yer almaktadır. Bu sektörde faaliyet gösteren işyerlerinin içinde part-time çalışanı olanların oranı yüzde 45,7’dir. Üçüncü sırada ise yüzde 44,2 ile “Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri” sektörü bulunmaktadır.

Türkiye genelinde, “Eğitim” ile “İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri” sektörleri part-time çalışma konusunda öne çıkmıştır ve bu sektörlerdeki işyerlerinin yaklaşık yarısında part-time çalışan yer almaktadır.

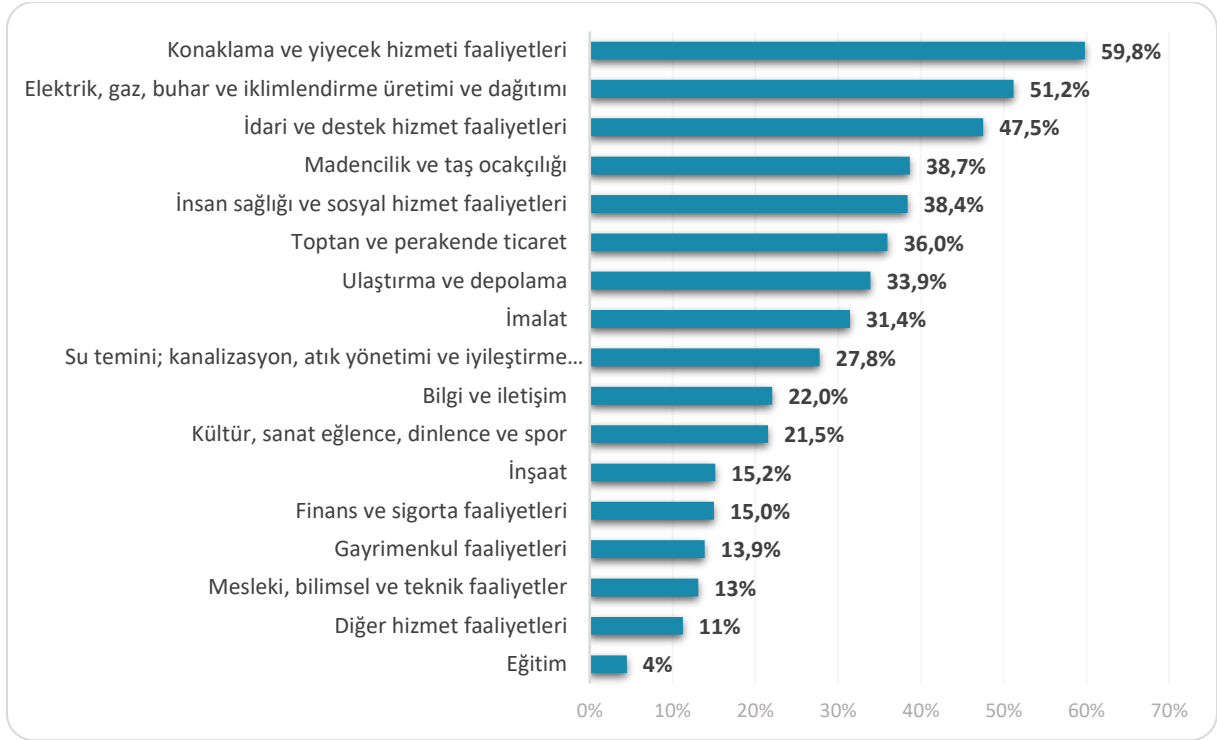
Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında özellikle kadınlar ve gençler tarafından talep edilmektedir. Şekil 6’da part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışan oranları bulunmaktadır.

Şekil 6: Part-time Çalışanı Olan ve Olmayan İşyerlerinde Kadın Çalışan Oranı (%)

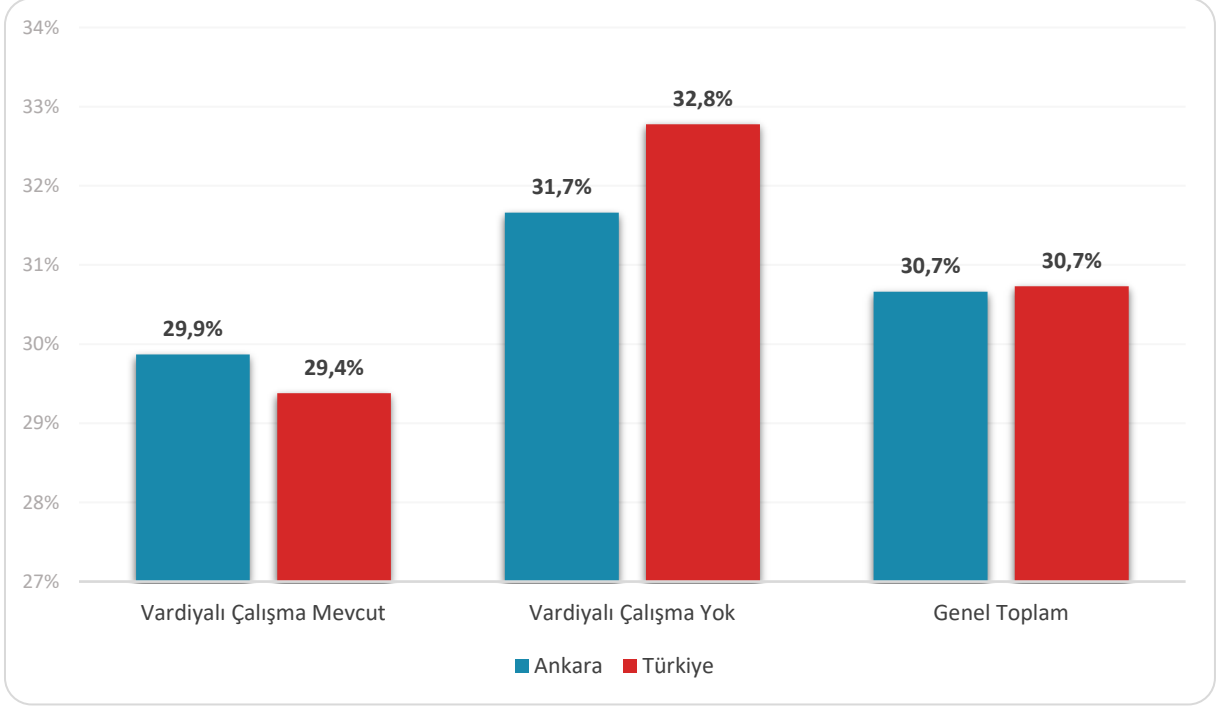
Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdama sahip işyerlerinde çalışanların yüzde 30,7'sini kadınlar oluştururken, Ankara ilinde de bu oran yüzde 30,7 düzeyindedir. Ankara iline ait verilere göre, part-time çalışanı olmayan işyerlerinde kadın çalışan oranı yüzde 26,2 olarak belirlenmiştir. Bu oranın düşük olmasının nedeni, part-time çalışması olmayan işyerlerinin genellikle sanayi sektörlerinde faaliyet göstermesidir.

Part-time çalışanı olan işyerlerinde ise kadın çalışan oranı yüzde 37,5 seviyesindedir. Bu durum, part-time çalışma uygulayan işyerlerinin daha çok hizmet sektöründe yer alması ve kadın istihdamının bu sektörlerde daha yüksek olmasıyla açıklanabilmektedir. Türkiye geneli incelendiğinde, part-time çalışanı olmayan işyerlerinde kadın çalışan oranı yüzde 26,2 iken, part-time çalışanı olan işyerlerinde bu oran yüzde 38,6'dır. Bu veriler, part-time çalışma yapılan işyerlerinde kadın istihdamının arttığını göstermektedir.

Şekil 7: Sektörlere Göre Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Oranı

Ankara ilinde 20 ve üzeri istihdamlı işyerleri içerisinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin payı yüzde 30,7 seviyesindedir. Bu oran Türkiye genelinde ise yüzde 34,6'dır. Ankara ilinde, "Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri" sektöründe yüzde 59,8 vardiyalı çalışma uygulanmaktadır. Bu sektörü yüzde 51,2 ile "Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı" sektörü ve yüzde 47,5 ile "İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri" sektörü takip etmektedir. "Eğitim" sektörü ise yüzde 4 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektördür.

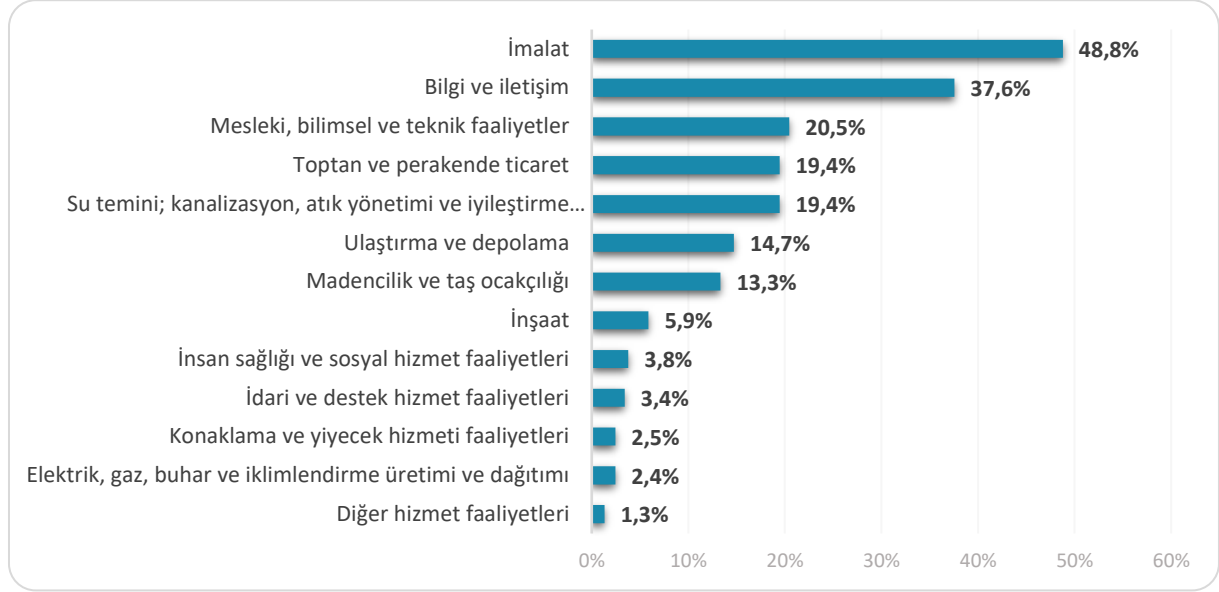
Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapılan ve Yapılmayan İşyerlerindeki Kadın Çalışan Oranı (%)

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında, erkeklerin yoğun bir şekilde istihdam edildiği gözlemlenmektedir. Kadınların gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından özel düzenlemelere tabidir. Türkiye genelinde vardiyalı çalışma olmayan işyerlerinde kadın çalışan oranı yüzde 32,8 iken, vardiyalı çalışma olan işyerlerinde bu oran yüzde 29,4'e düşmektedir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde kadın istihdamının daha düşük seviyelerde yer alması beklenen bir durumdur. Ancak bu durum sektörel olarak farklılık gösterebilmektedir.

Şekil 8'de ilimiz için söz konusu eğilime benzer bir durum gözlenmektedir. Ankara ilinde vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde çalışan kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine kıyasla daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 29,9 iken, erkek çalışanların oranı yüzde 70,1 seviyesindedir. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların oranı yüzde 31,7; erkeklerin oranı yüzde 68,3 düzeyindedir. Ülkemizde istihdamın büyük çoğunluğu erkek çalışanlardan oluşmaktadır. Türkiye genelinde araştırma kapsamında kadın çalışan oranı yüzde 30,7 seviyesindedir.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerinde kadın çalışan oranında 3,4 puanlık bir fark bulunmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre daha yüksektir.

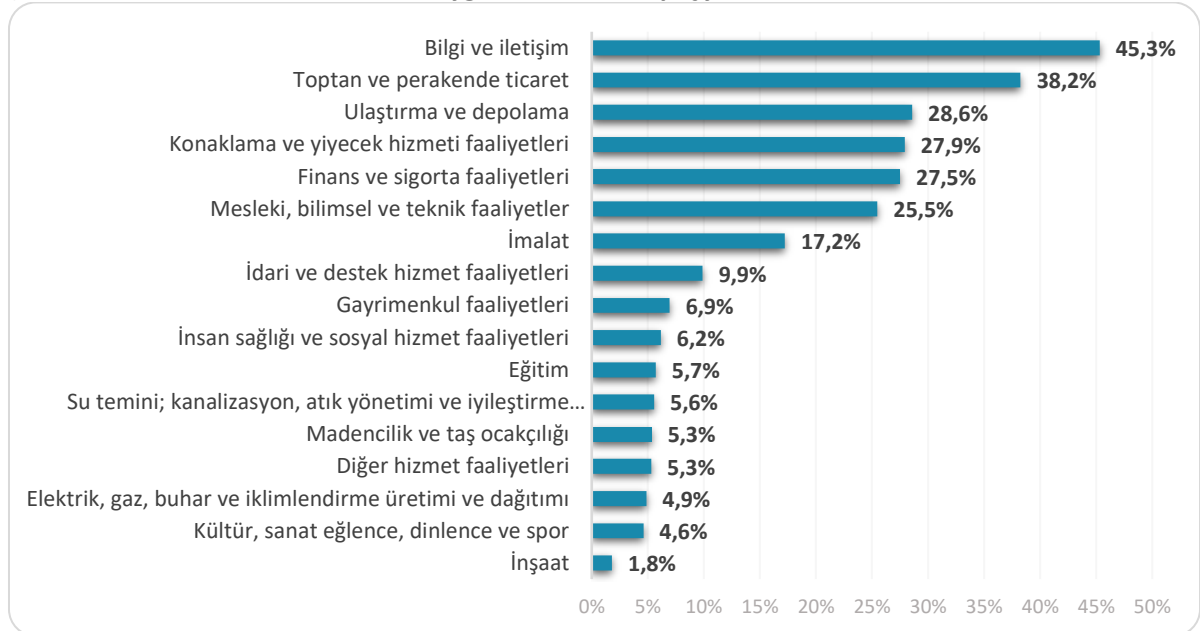
Şekil 9: Sektörlere Göre İhracat Yapan İşyerlerinin Oranı

Ankara ilindeki işyerlerinin içerisinde ihracat yapanların oranı yüzde 21,4 düzeyindedir. “İmalat” sektöründe ihracat yapan işyerlerinin oranı yüzde 48,8 seviyesindedir. İhracat yapan işyeri oranı bakımından ikinci sırada ise “Bilgi ve İletişim” sektörü bulunmaktadır. Türkiye geneli 20 ve üzeri istihdamlı işyerlerinin yüzde 28,4’ü ihracat yapmaktadır ve bu alanda öne çıkan sektör yüzde 57,9 ile “İmalat” sektörüdür.

İhracat yapan işyerlerinin oranının yüksek olması, ilgili sektörlerin nispeten ihracata dayalı ekonomik faaliyet gösterdiklerine işaret etmektedir. İhracat yapan işyerlerinde istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin genellikle daha yüksek olması beklenmektedir. Bu işyerleri, uluslararası pazarlarda rekabet edebilme yeteneğine sahip olmaları nedeniyle genellikle büyük ölçekli ve teknolojik olarak gelişmiş olmaktadır. Bu durum, ihracat yapan işyerlerinin ekonomik büyümeye ve istihdama olumlu katkıda bulunma potansiyeline işaret etmektedir.

Şekil 10: Sektörlere Göre E-Ticaret Uygulamasına Sahip İşyerlerinin Oranı

Bu çalışma kapsamında işverenlere mal ve hizmet satışlarında e-ticaret uygulamaları olup olmadığı sorulmuştur. Ankara ilinde e-ticaret uygulamasına sahip işyerlerinin oranı yüzde 20,3 seviyesindedir. “Bilgi ve İletişim” sektörü, yüzde 45,3 ile en yüksek e-ticaret uygulamasına sahip olan sektör olarak öne çıkmaktadır. Türkiye geneli 20 ve üzeri istihdamlı işyerlerine ise bu oran yüzde 17,1 seviyesindedir.

E-ticaretin önemi son yıllarda belirgin bir şekilde artış göstermiştir ve dijital dönüşümle birlikte işyerleri gelecekte hizmet ve mal satışlarında daha fazla e-ticaret kullanmayı planlamaktadır. E-ticaret, işyerlerine rekabet avantajı sağlamaktadır. Küçük ve orta ölçekli işyerleri, dijital platformlar aracılığıyla küresel pazarda varlık gösterme imkânına sahip olmaktadır.

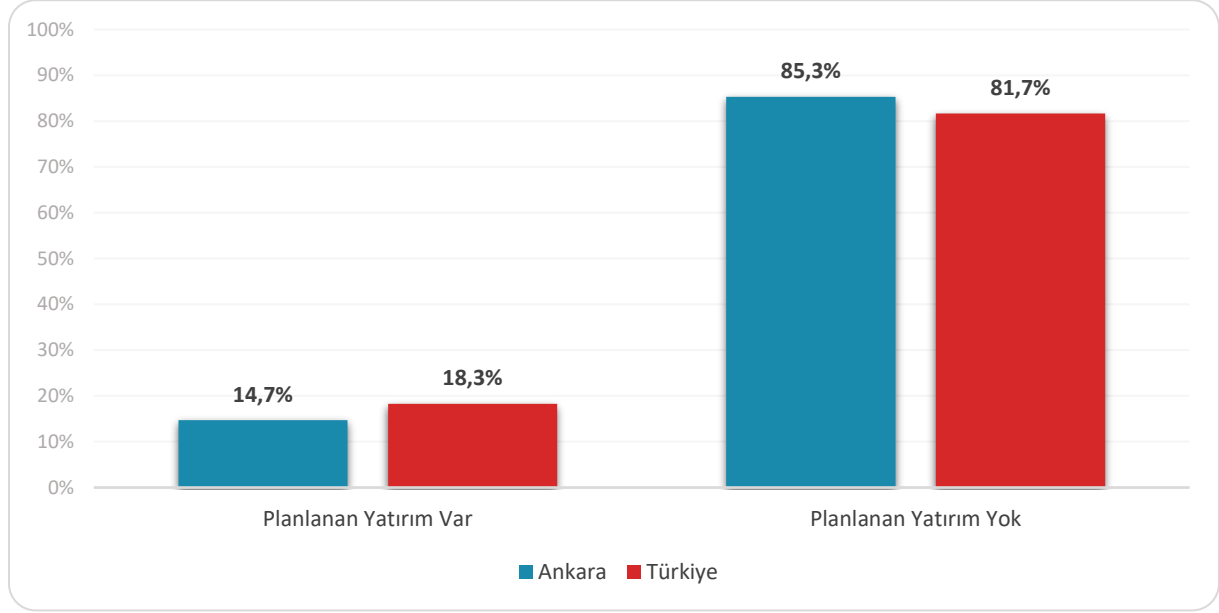
Şekil 11: Sektörlere Göre Ar-Ge Çalışması Yapan İşyerlerinin Oranı

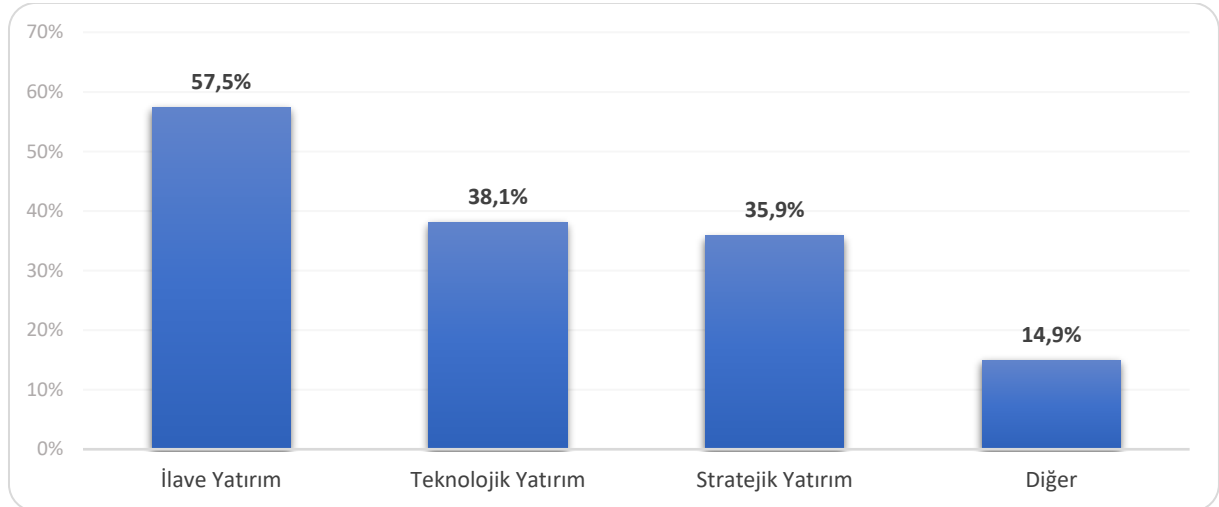
Ankara ilinde Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı yüzde 19,6 olarak gerçekleşmiştir. “Bilgi ve İletişim” sektöründeki işyerlerinin içinde Ar-Ge çalışması olan işyerlerinin oranı yüzde 71,8 seviyesindedir. Ar-Ge çalışması olan işyerlerinin oranı “Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı” sektöründe yüzde 34,1 ve “Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler” sektöründe yüzde 33,2 seviyesindedir. Bu sektörleri yüzde 32,2 ile “İmalat” sektörü takip etmektedir.

Türkiye genelinde 20 ve üzeri istihdamlı işyerlerinin yüzde 18,2’si Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Yüzde 50,4 ile “Bilgi ve İletişim”, yüzde 31,3 ile “İmalat” sektörleri Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranında ön plana çıkmaktadır.

Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçerisinde Yatırım Planlayan İşyerlerinin Oranı

Türkiye genelinde 20 ve daha üzeri istihdamlı işyerlerinin yüzde 18,3'ü gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Ankara ilinde yüzde 14,7 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 13'te planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 13: Yatırım Planlayan İşyerlerinin Planlanan Yatırım Türleri

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işyerleri yatırım türlerine göre incelendiğinde, Ankara ilinde 20 ve üzeri istihdamlı yatırım yapmayı planlayan işyerlerinin içinde "İlave Yatırım" yapmayı planlayanların oranı yüzde 57,5; "Teknolojik Yatırım" yapmayı planlayanların oranı yüzde 38,1 ve "Stratejik Yatırım" yapmayı planlayanların oranı yüzde 35,9 seviyesindedir. Yatırım yapmayı planlayan işyerlerinin büyük bir oranda ilave yatırım eğiliminde olması önümüzdeki dönemde işgücüne ve bölgesel işsizlik rakamlarında olumlu bir etki yaratması beklenmektedir.

Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 70'i "İlave Yatırım", yüzde 24,3'ü "Teknolojik Yatırım", yüzde 17,8'i "Stratejik Yatırım" türlerinde yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Oranı

Şekil 14'te İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Türkiye genelinde 20 ve üzeri istihdamlı işyerlerinin yüzde 50,2'si İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Ankara ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı ise yüzde 37 seviyesindedir. İlimizdeki bu oran Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır.

Ankara ilinde, "Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri" sektörü yüzde 55,6 İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır. Bu sektörü yüzde 48,2 ile "İmalat" sektörü ve yüzde 47,9 ile "İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri" sektörü takip etmektedir. Araştırma kapsamında ilin en çok işyeri sayısına sahip sektörü olan "İmalat" sektöründe İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyeri oranı il geneli olan yüzde 37 seviyesinin üstünde ve yüzde 48,2 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 9: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Hizmetlerimize Göre Oranları

Hizmet Türleri	İşyeri Oranı
Eleman Temini	70,4%
Danışmanlık ve Yönlendirme	37,5%
Teşvikler	20,7%
İşbaşı Eğitim Programları	8,1%
Kısa Çalışma Ödeneği	3,7%
Mesleki Eğitim Kursu	1,6%
Nakdi Ücret Desteği	1,1%
Genel Toplam	100,0%

Ankara ilinde İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanmış olan işyerlerinden, "Eleman Temini" kapsamında hizmetlerimizden faydalananların oranı yüzde 70,4; "Danışmanlık ve Yönlendirme" kapsamında hizmetlerimizden yararlanan işyerlerinin oranı yüzde 37,5 ve "Teşvikler" kapsamında hizmetlerimizden yararlananların oranı yüzde 20,7 seviyesindedir. Ankara ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyeri oranının yüksek olması, bölge genelinde İŞKUR'un etkinliğini artırdığını göstermektedir.

Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

Ankara ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmayan işverenlere nedenleri sorulduğuna ilk üç sırada, yüzde 41,9 ile “İŞKUR’un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum.”, yüzde 32,1 ile “Diğer” ve yüzde 15 ile “İŞKUR, hizmetleri hakkında yeterli bilgi sahibi değilim.” seçenekleri gerekçe olarak gösterilmiştir. Ankara ilinde, kurum faaliyetleri hakkında yeterli bilgi sahibi olmayan işyerlerinin oranı Türkiye geneline göre daha düşük seviyede gerçekleşmiştir.

Ankara ilinde araştırma kapsamında, 20 ve daha üzeri istihdamlı işyerlerinde toplamda 741 bin 33 çalışan belirlenmiştir. Bu çalışanların cinsiyet dağılımına bakıldığında, 513 bin 820 erkek çalışan ve 227 bin 213 kadın çalışan tespit edilmiştir.

Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Sektör	Kadın Çalışan	Erkek Çalışan	Toplam Çalışan
İmalat	35.788	145.520	181.308
Toptan ve perakende ticaret	51.080	90.951	142.032
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	26.790	63.658	90.448
İnşaat	7.233	45.078	52.310
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	16.636	29.567	46.202
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	15.894	28.907	44.802
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	26.620	16.528	43.148
Eğitim	18.516	9.721	28.237
Ulaştırma ve depolama	4.184	23.458	27.642
Bilgi ve iletişim	8.096	17.756	25.851
Diğer hizmet faaliyetleri	7.837	13.183	21.020
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2.098	11.400	13.498
Madencilik ve taş ocaklığı	1.486	8.144	9.630
Gayrimenkul faaliyetleri	2.010	3.490	5.500
Kültür, sanat eğlence, dinlenme ve spor	1.027	2.704	3.731
Finans ve sigorta faaliyetleri	1.608	1.740	3.349
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	309	2.015	2.324
Genel Toplam	227.213	513.820	741.033

Ankara ilinde çalışanların sektörlere göre dağılımı incelendiğinde “İmalat”, “Toptan ve Perakende Ticaret” ile “İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri” sektörleri çalışan sayısının en fazla olduğu sektörler olarak ön plana çıkmaktadır. Bu üç sektörde çalışanların toplam çalışanlar içindeki oranı yüzde 55,8 düzeyindedir.

İlimizde kadın istihdamının en fazla olduğu sektör “Toptan ve Perakende Ticaret” sektörüdür. İl genelindeki toplam kadın çalışanların içinde “Toptan ve Perakende Ticaret” sektöründe çalışanların payı yüzde 22,5 seviyesindedir. Ankara ilinde kadın çalışan oranının en yüksek olduğu sektör ise “Eğitim” sektörüdür ve bu sektördeki kadın çalışanların oranı yüzde 65,6 düzeyindedir.

Türkiye genelinde “İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri” ile “Eğitim” sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkeklerden daha fazla olduğu görülmektedir.

İlimizde araştırma kapsamında yer alan 8 bin 57 işyerinden 2 bin 252’sinde engelli çalışan istihdam edilmektedir. Engelli bireylerin istihdamı konusunda karşılaşılan en önemli zorluklardan biri, önyargılardır. Herkesin engelli veya engelli aday olma ihtimali taşıdığını unutmamak, engelli bireyleri işgücüne dahil etme sürecinde önemli bir adımdır. Bu bağlamda, Türkiye’de engellilere yönelik istihdam politikaları, Anayasa başta olmak üzere çeşitli yasal düzenlemelerle belirlenmiştir. Anayasa tarafından öne çıkarılan eşitlik ilkesinin yanı sıra, pozitif ayrımcılığı öngören düzenlemeler, engellilere yönelik istihdam politikalarının temelini oluşturmaktadır.

İşverenler, elli veya daha fazla işçi çalıştırdıkları özel sektör işyerlerinde yüzde 3 engelli, kamu işyerlerinde ise yüzde 4 engelli işçiyi meslek, beden ve ruhsal durumlarına uygun işlerde çalıştırmakla yükümlüdürler.

İŞKUR'un engelli vatandaşlarımıza yönelik sunmuş olduğu önemli bir hizmet de "Engelli Kendi İşini Kurma Hibe Desteği" projeleridir. Bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle işgücü kaybının en az yüzde 40 olduğu "Engellilere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları" ile belgelenen kişiler, üretime katkıda bulunarak öncelikle kendi geçimlerini sağlamak sonra da ilave istihdam oluşturmak amacıyla hazırlayacakları projeleriyle e-Devlet üzerinden "Engelli Kendi İşini Kurma Hibe Desteği" kapsamında başvuruda bulunabilmektedirler. Kurumumuz internet sitesinin duyurular bölümünde "başvuru rehberi ve usul esaslar" yayınlanmaktadır.

2.2. AÇIK İŞLER

Açık işler, işgücü piyasasında işverenlerin taleplerini ve ihtiyaçlarını ortaya koymaktadır. Açık işlere ilişkin bilgiler derlenerek ihtiyaç duyulan meslekler ve bu mesleklere ilişkin talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisi elde edilmektedir. Bu bilgiler, açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yönleltmek amacıyla alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve varsa bu açık işlere ait meslek bilgisinin yanında, bu mesleklerde cinsiyet ve yaş grubu tercihleri, engelli çalışan tercih edip etmeyecekleri, mevcut açık işler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, bu meslekler için aranan becerileri, işyerlerinin boş pozisyonlarını doldurabilmek için iş arayanları hangi kanallar ile aradıkları sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 11: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşyeri Oranı

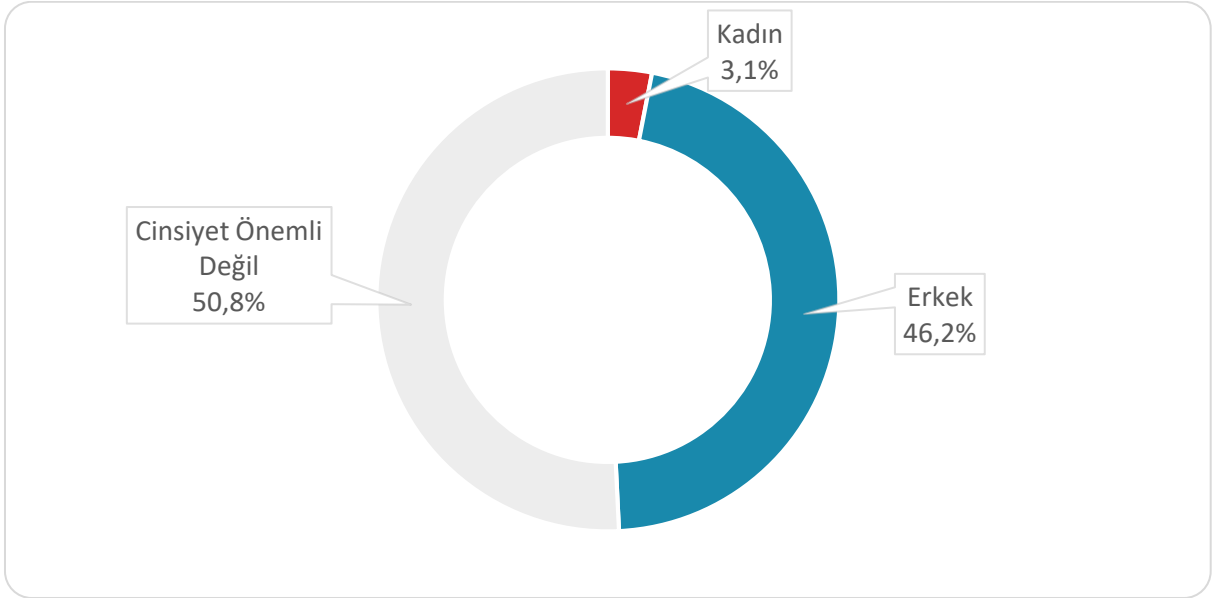
Sektör	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İş Olan İşyeri Oranı
İmalat	3.916	2,1%	34,0%
Toptan ve perakende ticaret	1.824	1,3%	21,4%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	490	1,0%	11,7%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	448	0,5%	15,2%
Bilgi ve iletişim	416	1,6%	23,3%
İnşaat	351	0,7%	9,5%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	276	0,6%	26,1%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	240	0,5%	15,8%
Ulaştırma ve depolama	206	0,7%	17,4%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	181	1,3%	12,2%
Eğitim	157	0,6%	11,4%
Finans ve sigorta faaliyetleri	144	4,1%	25,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	42	0,2%	6,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	35	1,5%	8,3%
Madencilik ve taş ocaklığı	23	0,2%	8,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	11	0,3%	6,2%
Gayrimenkul faaliyetleri	11	0,2%	8,3%
Genel Toplam	8.769	1,2%	20,7%

Ankara ili İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre, 1.667 işyerinde toplamda 8 bin 769 açık iş pozisyonu tespit edilmiştir. Ankara ilinde en fazla açık iş sayısına sahip sektör, 3 bin 916 kişilik açık işle “İmalat” sektörüdür. Araştırma döneminde en fazla açık işi olan ikinci sektör ise 1.824 kişilik açık iş sayısı ile “Toptan ve Perakende Ticaret” sektörüdür. “Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri” sektörü, 490 kişilik açık iş sayısı ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması ile elde edilmektedir. Ankara ilinde açık iş oranı yüzde 1,2 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde araştırma döneminde açık iş oranı yüzde 1,9 seviyesindedir. Ankara ilindeki açık iş oranı Türkiye ortalamasının altındadır. Ankara ilinde açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 4,1 ile “Finans ve Sigorta Faaliyetleri” olarak tespit edilmiştir.

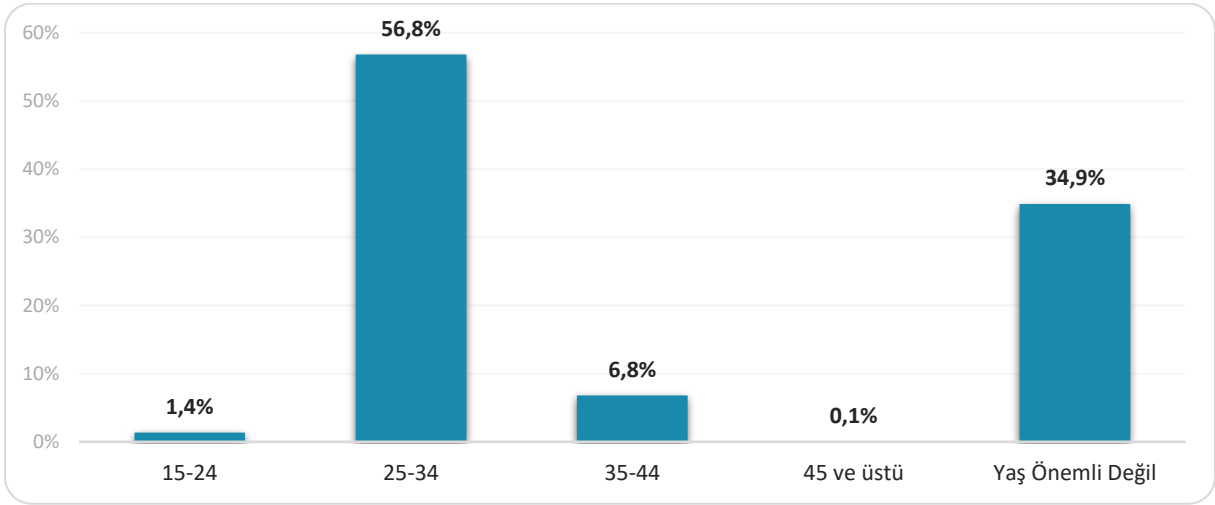
Ankara ilinde araştırma kapsamına giren 20 ve daha fazla istihdamlı işyerlerinin içinde açık işi bulunan işyerlerinin oranı yüzde 20,7 seviyesindedir. Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı ise yüzde 27,6 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 16: Mevcut Açık İşler İçin Cinsiyet Tercihi

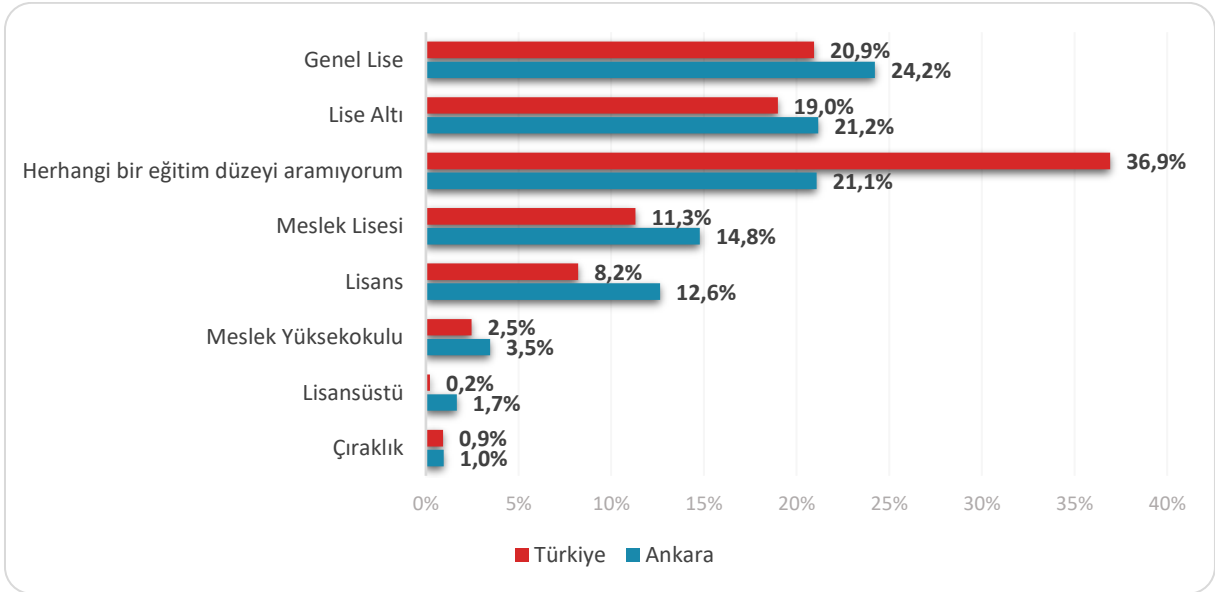
Şekil 16 üzerinde Ankara ilinde araştırma sonucunda elde edilen 20 ve daha fazla istihdamlı işyerlerinin açık işlerindeki cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerin oranı yüzde 50,8 iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 58,5 olarak gerçekleşmiştir. Mevcut açık işler için kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 5,7 iken, Ankara ilinde yüzde 3,1 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde açık işlerin yüzde 35,9’unda işverenler açık işlerinde erkek tercih edeceklerini belirtmiştir. Ankara ilinde ise mevcut açık işlerin içinde erkek tercih edilen açık işlerin oranı yüzde 46,2 seviyesindedir.

Türkiye genelinde, çalışan sayısı içinde kadınların oranının düşük olmasına rağmen, işverenlerin büyük bir çoğunluğu mevcut açık iş pozisyonlarında istihdam edecekleri kişinin cinsiyetinin önemli olmadığını ifade etmiştir. Bu durum, kadın istihdamının artırılması konusunda önemli bir potansiyeli ortaya koymaktadır.

Şekil 17: Mevcut Açık İşler İçin Talep Edilen Yaş Grupları

Araştırma kapsamında işverenlere mevcut açık iş pozisyonlarında tercih ettikleri yaş grubu sorulmuştur. Bu bağlamda, Ankara ilindeki açık işlerde en çok talep edilen yaş grubu, yüzde 56,8 ile “25-34” yaş grubu olarak belirlenmiştir. Yaşın önemli olmadığı açık işler ise mevcut açık işlerin yüzde 34,9’ünü oluşturmaktadır.

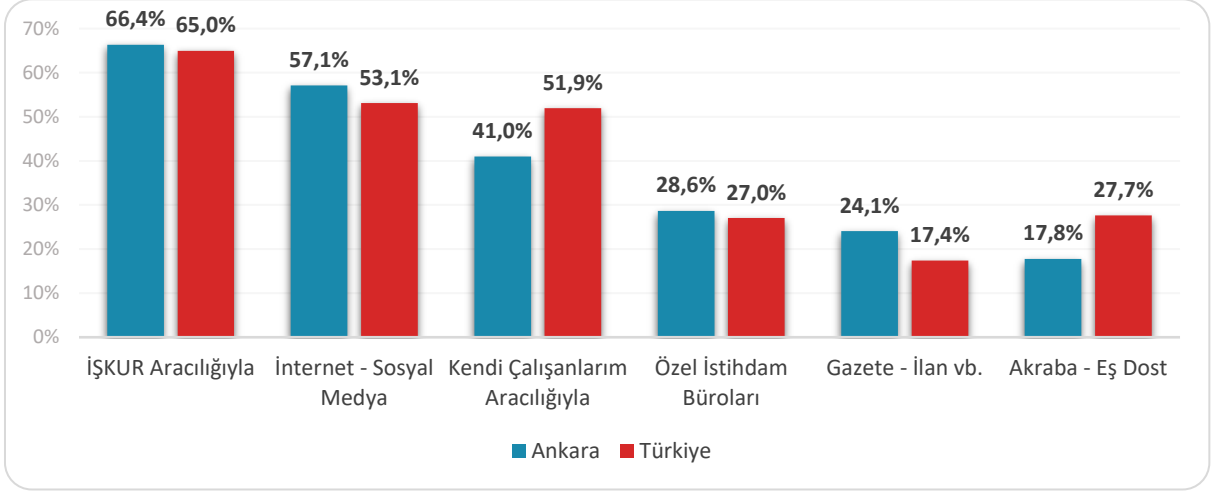
Türkiye geneli 20 ve üzeri istihdamlı işyerlerindeki açık işlerde de benzer bir eğilim söz konusudur. Açık işi olan işverenlerin yarısı, mevcut açık iş pozisyonlarında “25-34” yaş grubundaki kişileri istihdam etmek istediklerini belirtmiştir. Yaşın önemli olmadığı açık işler ise mevcut açık işlerin yüzde 35’ini oluşturmaktadır.

Şekil 18: Mevcut Açık İşler İçin Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

İşverenlere mevcut açık işleri için aradıkları asgari eğitim düzeyi sorulmuştur. Ankara ilindeki açık işler incelendiğinde, asgari eğitim düzeyi “Genel Lise” olan açık işlerin oranı yüzde 24,2 düzeyindedir. Bu oran, Türkiye genelinde yüzde 20,9 olarak gerçekleşmiştir ve ilimizde bu oran Türkiye ortalamasının üzerindedir. “Lise Altı” mezunu talep edilen açık işlerin payı yüzde 21,2 seviyesiyle ikinci sırada yer

alırken, eğitimin önemli olmadığı açık işlerin payı ise yüzde 21,1 seviyesiyle üçüncü sırada bulunmaktadır.

Şekil 19: Mevcut Açık İşlerin Arama Kanalı

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu, özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek ve iş arayanla doğru işi en etkin biçimde eşleştirmek kurumumuzun en önemli görevlerinden biridir.

Şekil 19 üzerinde Ankara ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Ankara ilinde 20 ve üzeri istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin içinde “İŞKUR Aracılığıyla” arananların oranı yüzde 66,4 seviyesindedir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 65 olarak gerçekleşmiştir. Ankara ilinde ikinci sırada “İnternet – Sosyal Medya Aracılığıyla” aranan açık işler yer almakta ve bu oran yüzde 57,1 gerçekleşmiştir. “İnternet – Sosyal Medya Aracılığıyla” ile aranan açık işlerin Türkiye genelindeki oranı yüzde 53,1 seviyesindedir. Üçüncü sırada ise yüzde 41 ile “Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla” aranan açık işler yer almaktadır.

Tablo 12: Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceriler	Öncelik Sırası
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi	1
İletişim ve İfade Yeteneği	2
Takım Çalışması	3
İş Tecrübesi	4
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	5
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	6
Analitik Düşünebilme	7
İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	8
Bilgisayar Kullanımı	9
Yabancı Dil	10
Programlama Dili Bilgisi	11

Ankara ilinde açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, “Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi Becerisi” ilk sırada yer almaktadır. Bu beceriyi sırasıyla “İletişim ve İfade Yeteneği” ile “Takım Çalışması” becerileri takip etmektedir.

Tablo 13: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayıları

Meslek Grubu	Toplam Açık İş
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	2.084
Hizmet ve Satış Elemanları	1.731
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	1.650
Profesyonel Meslek Mensupları	999
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	993
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	685
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	523
Yöneticiler	78
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	27
Genel Toplam	8.769

Ankara ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık “Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar” grubunda olduğu tespit edilmiş olup toplam açık işler içerisinde bu meslek grubunun payı yüzde 23,8 seviyesindedir. İkinci sırada ise “Hizmet ve Satış Elemanları” grubu bulunmaktadır.

Tablo 14: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Arama Kanalları

Meslek Grubu	Akraba - Eş Dost	Gazete - İlan vb.	İnternet - Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	20,5%	18,1%	50,4%	71,0%	51,1%	31,2%
Hizmet ve Satış Elemanları	21,4%	28,5%	69,9%	63,6%	49,5%	21,0%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	21,3%	27,0%	51,2%	86,5%	41,6%	23,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	8,0%	13,1%	73,6%	29,8%	36,0%	54,7%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	14,9%	37,0%	51,0%	68,6%	22,4%	26,1%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	8,8%	28,3%	37,4%	69,6%	35,0%	21,9%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	19,0%	18,5%	61,1%	61,0%	23,8%	22,1%
Yöneticiler	23,5%	8,9%	75,0%	14,8%	55,6%	60,1%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	6,0%	100,0%	94,0%	0,0%	6,0%

Meslek gruplarına göre açık işlerin arama kanalları değerlendirilecek olursa; Ankara ilinde arama kanalları içerisinde İŞKUR’un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grupları “Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları”; “Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar” ile “Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar” grupları olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin büyük bölümü İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur.

Tablo 15: Açık İşi En Fazla Olan İlk 10 Meslek İçin Talep Edilen Beceri Sırası

Meslek	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Analitik Düşünebilme	İletişim ve İfade Yeteneği	İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	Sorun Çözme ve İniyatif Alabilme	Takım Çalışması	İş Tecrübesi	Programlama Dili Bilgisi	Bilgisayar Kullanımı	Yabancı Dil
Satış Danışmanı / Uzmanı	8		6	1	2	4	3	5		7	
Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	1	6	4	5		7	3	2			
Temizlik Görevlisi	4	1	7	5		6	3	2			
Market Elemanı	6	2		3	4		1	5			
Garson (Servis Elemanı)	8	6	9	1	3	4	2	5			7
Yazılım Mühendisi	5		4	1	2	3	8	7	9	6	10
Paketleme İşçisi	6	1	7	2		4	3	5			
İmal İşçisi	3	4	7	2		6	1	5			
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	2	1		6		4	5	3			
Cnc Torna Tezgâhı Operatörü	1	5	6	5		5	3	2	4		

Tablo 15 üzerinde Ankara ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. “Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı” ve “CNC Torna Tezgâhı Operatörü” mesleklerinde “Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe Becerisi” ilk sırada aranmaktadır. En çok açık işi olan “Satış Danışmanı/Uzmanı” mesleğinde sırasıyla “İletişim ve İfade Yeteneği”, “İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü” ile “Takım Çalışması” en çok talep edilen ilk üç beceri olmuştur.

Tablo 16: Tercih Edilen Cinsiyete Göre En Fazla Açık İşi Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Temizlik Görevlisi	Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	Satış Danışmanı / Uzmanı	Satış Danışmanı / Uzmanı
Ön Muhasebeci	Diğer Mühendisler	Market Elemanı	Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı
Paketleme İşçisi	Makine Bakım Ustası	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Sekreter	İmal İşçisi	Yazılım Mühendisi	Market Elemanı
Satış Nezaretçisi (Perakende Ticaret)	Çelik Kaynakçısı	Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)
Hasta Ve Yaşlı Bakım Elemanı	Paketleme İşçisi	Bankacılık Meslek Elemanı	Yazılım Mühendisi
Sınıf Öğretmeni	CNC Torna Tezgâhı Operatörü	Perakende Satış Elemanı (Gıda)	Paketleme İşçisi
Depo İşçisi (Elleçleme)	Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	İmal İşçisi
Bulaşıkçı (Stevard)	Destek Personeli (Yardımcı Hizmetler)	Perakende Satış Elemanı (Tezgâhtar)	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı
Endüstriyel Ve Yapısal Çelik Konstrüksiyon İşçisi	Ambar/Depo Görevlisi	Fast Food Hazırlayıcısı- Hamburger, Tost, Sandviç Vb.	CNC Torna Tezgâhı Operatörü

Ankara ilinde en fazla açık iş olan meslekler, “Satış Danışmanı/Uzmanı”, “Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı” ve “Temizlik Görevlisi” meslekleridir. İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde buldukları açık iş sayısı en fazla olan meslek ise “Temizlik Görevlisi” mesleğidir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu ve açık iş sayısının en fazla olduğu meslek “Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı”, cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise en çok aranan meslek “Satış Danışmanı/Uzmanı” mesleğidir.

2.3. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER (TGÇM)

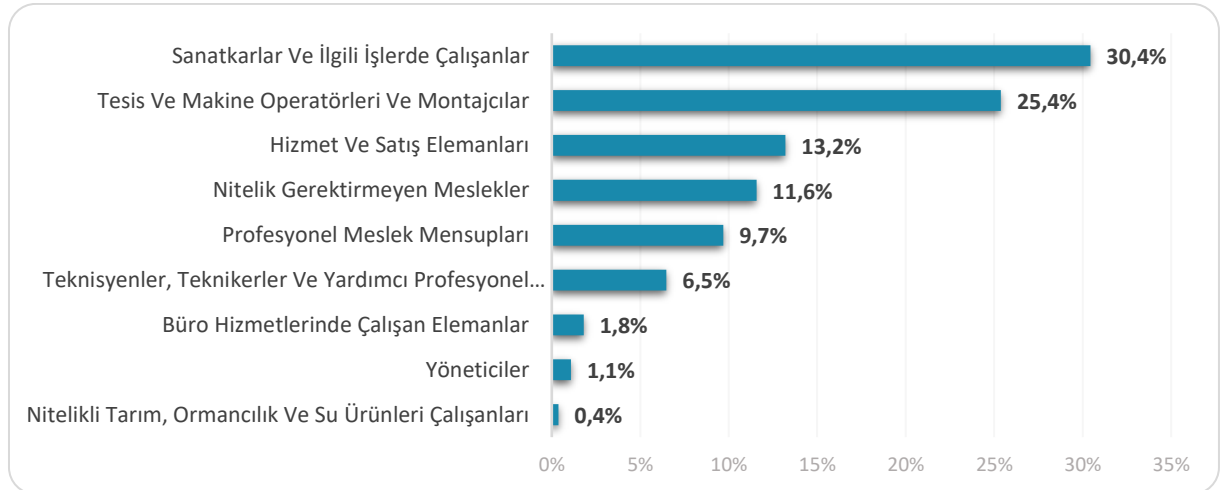
İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında işverenlere son bir yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bu mesleklerde eleman temininde güçlük çekilmesinin nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Ankara ili işgücü piyasasının talep kısmında yaşanan darboğazları daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin temin etmekte güçlük çektiği meslekler, eleman sayıları ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin etmekte zorlandığı gibi veriler ile önemli bilgi elde edilmektedir. Bu bölümde ele alınacak bilgiler, ilin istihdam politikasına da yön verecektir. Bu kapsamda temininde güçlük çekilen meslekler, sektör ve meslek grupları bazında detaylıca incelenecektir.

Araştırma kapsamında Türkiye genelinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerlerinden 28 bin 9 işyerinin çeşitli mesleklerde eleman temininde güçlük çektiği tespit edilmiştir. Ankara ilinde ise 20 ve daha fazla istihdamlı 1.205 işyerinde son bir yıl içerisinde temininde güçlük çekilen meslek olduğu ifade edilmiştir. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 26,4’ü son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çektiğini belirtirken, Ankara ilinde ise bu oran yüzde 15 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 17: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayıları

Sektör	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	3.197
Toptan ve perakende ticaret	973
İnşaat	730
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	440
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	297
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	264
Ulaştırma ve depolama	209
Bilgi ve iletişim	197
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	188
Eğitim	126
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	30
Diğer hizmet faaliyetleri	29
Kültür, sanat eğlence, dinlenme ve spor	15
Finans ve sigorta faaliyetleri	13
Gayrimenkul faaliyetleri	10
Madencilik ve taş ocakçılığı	7
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2
Genel Toplam	6.727

Ankara ilinde 6 bin 727 kişilik işgücü için eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle “İmalat” sektörü 3 bin 197 kişi ile ön plana çıkmaktadır. Ankara ilinde temininde güçlük çekilen elemanların içinde “İmalat” sektörünün payı yüzde 47,5 seviyesindedir. Bunun dışında, “Toptan ve Perakende Ticaret” sektörü yüzde 14,5 ile ikinci sırada, “İnşaat” sektörü ise yüzde 10,9 ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Şekil 20: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısının Dağılımı

Ankara ilinde meslek gruplarına göre eleman temininde güçlük çekilen meslekler incelendiğinde 2 bin 48 kişi ile “Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar” meslek grubunun ön plana çıktığı görülmektedir. Bu meslek grubunun toplam TGÇM içindeki payı yüzde 30,4 seviyesindedir.

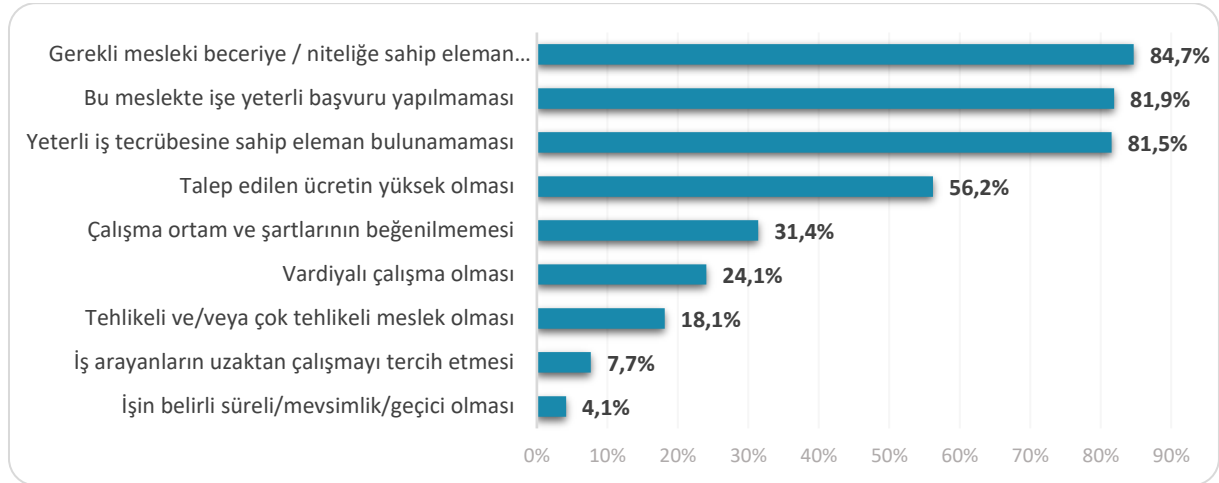
Türkiye genelinde “Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar” meslek grubu temininde güçlük çekilen eleman sayısında birinci sırada bulunmaktadır. Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde ilgili meslek grubunun payı yüzde 29,5 seviyesindedir.

Tablo 18: Eleman Temininde Güçlük Çekilen İlk 10 Meslek

Meslek	TGÇM Eleman Sayısı
Şekerleme İmal İşçisi (Makineyle)	302
Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	199
Garson (Servis Elemanı)	135
İmal İşçisi	133
CNC Torna Tezgâhı Operatörü	128
Yazılım Geliştiricisi	123
Kuyumcu-Altın Ve Gümüş İşleme	122
Beden İşçisi (İnşaat)	121
Çelik Kaynakçısı	116
Beden İşçisi (Genel)	113

Ankara ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 302 kişi ile “Şekerleme İmal İşçisi (Makineyle)” mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 199 kişi ile “Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı” ve 135 kişi ile “Garson (Servis Elemanı)” meslekleri gelmektedir.

Şekil 21: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

Ankara ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada yüzde 84,7 ile “Gerekli Mesleki Beceriye / Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması” yer almaktadır. İkinci sırada ise yüzde 81,9 ile “Bu Meslekte İşe Yeterli Başvuru Yapılmaması” gelmektedir. Türkiye geneli 20 ve daha üzeri istihdamlı işyerlerinin TGÇM nedenleri dağılımında ilk sırada yüzde 85,5 ile “Bu Meslekte İşe Yeterli Başvuru Yapılmaması” yer almaktadır.

Eleman temininde güçlük çekilme nedenlerini ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için talep edilen beceri ve tecrübeye sahip bireyler sağlandığında işgücü talep ve arzı dengelenmiş olacaktır.

2.4. GELECEK DÖNEM İSTİHDAM BEKLENTİLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. Her ay

düzenli olarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından gerçekleştirilen İktisadi Yönelim Anketleriyle imalat sanayinde yer alan firmalardan gelecek 3 aylık döneme ilişkin istihdam beklentileri derlenmektedir. TCMB'nin bu kapsamda her ay yayınladığı istatistikler ise yalnızca imalat sektörü ve ülke geneline ilişkin bilgi vermektedir. İşgücü Piyasası Araştırmaları ise işverenlere bir yıl sonrası için öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimlerini belirlemektedir. Ayrıca istihdam özelinde, teknolojik değişim ve dönüşümün işverenlerin buldukları sektöre gelecek 10 yılda nasıl etki edeceği de İPA ile işverenlere sorulmaktadır. İPA verilerinden elde edilen bilgilerle 17 sektör için Türkiye geneli ve il düzeyinde raporlar düzenli olarak her yıl yayımlanmaktadır.

Bu bölümde Ankara ilinde 2023 Yılı araştırma dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "14 Temmuz 2024 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 21,1'i çeşitli mesleklerde net istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Ankara ilinde net istihdamın artacağını düşünen işyerlerinin oranı 15,5 seviyesindedir. Öte yandan bazı meslekler için net istihdamın azalacağını düşünen işyerlerinin oranı, ülke genelinde yüzde 2 ve Ankara ilinde ise yüzde 1,3 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 19: Sektörlere Göre Beklenen İstihdam Değişimi ve Oranı

Sektör	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı
İmalat	4.847	2,7%
Toptan ve perakende ticaret	3.216	2,3%
Bilgi ve iletişim	1.048	4,1%
İnşaat	800	1,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	706	1,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	618	1,4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	396	0,9%
Ulaştırma ve depolama	252	0,9%
Eğitim	117	0,4%
Gayrimenkul faaliyetleri	115	2,1%
Finans ve sigorta faaliyetleri	98	2,9%
Diğer hizmet faaliyetleri	66	0,3%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	56	1,5%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	49	0,1%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	47	2,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	29	0,2%
Madencilik ve taş ocaklığı	9	0,1%
Genel Toplam	12.468	1,7%

Türkiye genelinde 20 ve daha üzeri istihdamlı işyerlerinde bir yıl sonrası için (14 Temmuz 2024) istihdamın yüzde 3,3 oranında artacağı beklenmekte olup Ankara ilinde ise bu oran yüzde 1,7 olup ülke genelinin altında gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam artışı 4 bin 847 kişilik artış ile “İmalat” sektöründe beklenmektedir. İkinci sırada ise 3 bin 216 kişi ile “Toptan ve Perakende ticaret” sektörü gelmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı yüzde 4,1 ile “Bilgi ve İletişim” sektöründe beklenmektedir. İkinci sırada ise yüzde 2,9 ile “Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe beklenmektedir.

Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Beklenen İstihdam Değişimi

Meslek Grubu	Net İstihdam Değişimi
Profesyonel Meslek Mensupları	2.751
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	2.503
Hizmet ve Satış Elemanları	2.379
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	2.143
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1.072
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1.068
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	470
Nitelikli Tarım, Ormanlık ve Su Ürünleri Çalışanları	50
Yöneticiler	32
Genel Toplam	12.468

Ankara ilinde önümüzdeki bir yıl içerisinde en fazla istihdam artışı beklenen meslek grupları “Profesyonel Meslek Mensupları” ile “Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar” meslek grubudur. 14 Temmuz 2024 tarihine kadar en düşük istihdam artışı beklenen meslek grubu ise “Yöneticiler” meslek grubudur.

Tablo 21: En Fazla Net İstihdam Artış ve Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Market Elemanı	Özel Güvenlik Görevlisi (Silahsız)
Satış Danışmanı / Uzmanı	Ahşap İşleme CNC Makinesi Operatörü
İnşaat Mühendisi	Prefabrik Yapı Montaj İşçisi
Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (İnşaat)
Şekerleme İmal İşçisi (Makineyle)	Diğer Öğretmenler
Yazılım Mühendisi	Elektro-Mekanik Montaj Ustası
Yazılım Geliştiricisi	İthalat-İhracat Sorumlusu
Fast Food Hazırlayıcısı-Hamburger, Tost, Sandviç Vb.	Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi
Garson (Servis Elemanı)	Fen Bilgisi Öğretmeni-İlköğretim
Bilgisayar Mühendisi	Gayrimenkul Değerleme Uzmanı

Ankara ilinde gelecek dönem, net istihdam artışının en fazla olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, “Market Elemanı”, “Satış Danışmanı/Uzmanı”, “İnşaat Mühendisi” meslekleridir. “Özel Güvenlik Görevlisi (Silahsız)”, “Ahşap İşleme CNC Makinesi Operatörü”, “Prefabrik Yapı Montaj İşçisi” meslekleri ise en fazla net istihdam azalışı beklenen meslekler olarak belirtilmiştir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

2023 yılı Haziran – Temmuz aylarında saha çalışması gerçekleştirilen İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında, ilimizde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ile istihdamın korunması ve artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sunması amacıyla Ankara İli İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır. Ayrıca araştırma kapsamında yer alan işyerlerinden alınan bilgiler doğrultusunda işverenin son bir yıl içinde eleman temin etmekte güçlük çektiği meslekler ve nedenleri tespit edilmiştir. Bu veriler doğrultusunda hazırlanan raporun işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İşgücü piyasasının aktörleri, emeğini arz eden çalışma istek ve arzusundaki kişiler ile emeği talep eden işverenlerdir. TÜİK tarafından her ay yayımlanan ve Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarına ilişkin sonuçları içeren istatistikler, işgücü piyasasının arz yönüne ilişkin temel bilgi kaynağı kabul edilmektedir. TÜİK 2013 yılından günümüze il düzeyinde işgücü verisi yayınlamamaktadır. 2014 itibarıyla TÜİK'in yayınladığı işgücü istatistikleri içinde yalnızca yıllık bazda bölgesel veriler yer almaktadır. 2022 yılı TÜİK verilerine göre TR51 (Ankara) bölgesinde işsizlik oranı ise yüzde 12,1 düzeyindedir. 2024 yılından itibaren yıllık istatistiklerin il düzeyinde açıklanabilmesi için TÜİK tarafından çalışmalar sürdürülmektedir.

Ankara ilinde İŞKUR'da kaydı bulunan kişilerin önemli bir bölümü vasıf gerektirmeyen mesleklere sahip kişilerdir. İlimizde mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı ile birlikte bazı sektörlerde kalifiye eleman temininde de sıkıntı yaşanmaktadır. Bir çok işveren, açık işlerinde ve eleman temininde güçlük çektiği mesleklerde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanabilmesi için İŞKUR'un aktif işgücü programlarının önemini ortaya koymaktadır. Araştırma sonucunda ortaya çıkan eleman temininde güçlük çekilen mesleklere göre yapılacak çalışmalarla kurs ve programların planlanması istihdamın arttırılmasına yardımcı olacaktır.

Ankara ili İşgücü Piyasası Araştırma sonuçlarına göre araştırma kapsamında yer alan işyerlerindeki toplam çalışanların içinde erkeklerin payı yüzde 69,3 iken kadınların payı ise yüzde 30,7 olarak tespit edilmiştir. İlimizde en fazla sayıda kadın çalışanın istihdam edildiği sektör "Toptan ve Perakende Ticaret" sektörüdür. Kadın istihdamındaki yoğunluk sektörler arasında farklılık göstermektedir. Ankara ilinde kadın çalışan oranı en yüksek olan sektör "Eğitim" sektörüdür. Ülkemizde kadın çalışan oranının diğer sektörler ile kıyaslandığında nispeten daha yüksek olduğu sektörler "Eğitim" ile "İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri" sektörleridir. Bu sektörlerde belirli bir eğitim düzeyinin üzerinde eğitime sahip kadınların istihdam edilme şansı daha yüksektir.

Ülkemizde kadınların işgücüne katılım oranı OECD ve AB ülkeleri ile kıyaslandığında düşük seviyededir. Kadınların işgücüne katılımının artması, kadınlara yalnızca ekonomik bağımsızlık kazandırmamakta, aynı zamanda sosyal hayatta daha etkin olmalarını sağlamaktadır. Ülkemizde ve ilimizde istihdamın arttırılması için kadın istihdamı teşvik edilmelidir. İş ve aile yaşamı dengesinin sağlanmasına yönelik gerekli düzenlemeler öncelikli olarak hayata geçirilmelidir. Kadınların eğitim seviyesinin artırılması, düşük eğitim seviyesine sahip kadınların mesleki eğitim kurslarından yararlandırılması, kadın istihdamına yönelik teşviklerin geliştirilmesi gerekmektedir. Kadın girişimcilere ait işyerlerinde kadın istihdamının diğer işyerlerine kıyasla daha fazla olduğu gözlenmektedir. Bu nedenle kadın girişimciliğini teşvik etmek önem arz etmektedir.

Ankara ilinde İŞKUR'a kayıtlı kadın iş arayanların kayda değer kısmı nitelik gerektirmeyen mesleklerde iş aramaktadır. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde gelişim göstermelerine bağlıdır.

2023 yılında Ankara ilinde aktif işgücü piyasası programları kapsamında 424 kurs ve program düzenlenmiş olup bu kurs ve programlardan toplam 2 bin 160 kişi faydalanmıştır. İŞKUR tarafından açılan kurs ve programlar yararlanıcılara mesleki beceri ve tecrübe kazandırmaktadır. Bunun sonucunda da yararlanıcıların istihdam edilebilirliklerini artırmaktadır. 2024 yılında yürürlüğe giren yeni yönetmelik kapsamında, aktif işgücü piyasası programlarının ve bu programların işgücü piyasalarına etkilerinin artması beklenmektedir.

İŞKUR'un emek piyasalarındaki etkin rolü oldukça önemlidir. Aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak yeni bir meslek kazanmaları veya varolan mesleklerinde gerekli beceri ve tecrübeyi kazanmaları amaçlanmaktadır.

Ankara ilinde 20 ve üzeri istihdama sahip işyerleri içerisinde istihdamda öncü sektörler "İmalat", "Toptan ve Perakende Ticaret" ile "İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri" sektörleridir.

Ankara ili İşgücü Piyasası Araştırmasının uygulandığı haziran-temmuz döneminde 1.667 işyerinde 8 bin 769 açık iş tespit edilmiştir. Ankara ilinde "İmalat" sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 8 bin 769 kişilik açık işin 3 bin 916 kişilik kısmı, "İmalat" sektöründeki işverenlerden gelmiştir. İlgili dönemde açık işlerin nispeten yüksek olduğu diğer sektörler ise "Toptan ve Perakende Ticaret" ile "Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri" sektörüdür.

Ankara ilinde araştırma kapsamına giren 20 ve daha üzeri istihdamlı işyerleri içinde açık iş bulunan işyeri oranı yüzde 20,7 seviyesindedir. Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı ise yüzde 27,6 olarak gerçekleşmiştir.

Açık işi olan işyerlerinin içinde; aradıkları elemanlar için talep edilen asgari eğitim düzeyine "Genel Lise" cevabı veren işyerlerinin oranı Ankara ilinde yüzde 24,2 seviyesindedir.

Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenleri incelendiğinde, işverenlerin istedikleri elemanları bulmakta yaşadıkları zorlukların en fazla "Gerekli Mesleki Beceriye / Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması" nedeninden kaynaklandığı görülmektedir. Ülke genelinde son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekildiği belirtilen çoğu meslek için ilk sırada "Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamamasının" veya "Bu Meslekte İşe Yeterli Başvuru Yapılmamasının" TGÇM nedeni olduğu görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında yer alan işverenlere bir yıl sonrası için yöneltilen "İşyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 21,1'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Ankara ilinde istihdamın artacağını düşünen işverenlerin oranı yüzde 15,5 seviyesindedir. Diğer taraftan istihdamın azalacağını düşünen işyerlerinin oranı, ülke genelinde yüzde 2 iken Ankara ilinde yüzde 1,3 olarak gerçekleşmiştir.

Pandemi, Ukrayna-Rusya savaşı başta olmak üzere bölgemizde yaşanan savaşlar, enerji ve gıda fiyatlarında yaşanan artışlar, ekonomilerde yaşanan arz talep dengesizliği ve enflasyonist baskılarla birlikte olağanüstü bir süreçten geçtiğimiz bu dönemde sosyo-ekonomik kırılganlığın dünya genelinde arttığı gözlenmektedir. Pandemi döneminde yaşanan gelişmeler, yeşil dönüşüm, dijitalleşme ve son

yıllarda hızla gelişen teknoloji, üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler oldukça hızlı değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi, etkin bir işgücü piyasasının oluşması için önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitim ön plana çıkmaktadır.

Günümüzde istihdamın önemli bir aracı olarak görülen esnek çalışmanın yaygınlaşması, güvenceli esneklik kavramının daha fazla gündemde yer almasını sağlamaktadır. Aktif ve pasif işgücü piyasası politikalarıyla, güvence-esneklik dengesi de gözetilmelidir. Yaşam maliyetlerinin sürekli olarak yükseldiği bir dünyada, istihdamın ve gelirin sürdürülebilirliği için esnek çalışma modellerinin de güvenceli hale getirilmesine yönelik dönüşüm zaruridir.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla işgücü piyasası analiz raporu hazırlanmıştır.

KAYNAKÇA

- Sosyal Güvenlik Kurumu. (2023, 02 02). *Aylık Sigortalı İstatistikleri (Ekim 2023)*. SGK Web Sitesi: <https://www.sgk.gov.tr/Istatistik/Aylik/42919466-593f-4600-937d-1f95c9e252e6/> adresinden alındı
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası. (2023, 02 02). *İktisadi Yönelim Anketi ve Reel Kesim Güven Endeksi (Ocak 2024)*. TCMB: <https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/cb9c6ed8-d70b-4199-a7d8-0fd8067f4579/%C4%B0YA-Rapor.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=ROOTWORKSPACE-cb9c6ed8-d70b-4199-a7d8-0fd8067f4579-oQ.qOaG> adresinden alındı
- Türkiye İstatistik Kurumu. (2023, 02 02). *2022 Yılı İşgücü İstatistikleri*. TÜİK: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-2022-49390> adresinden alındı
- Türkiye İş Kurumu. (2012-2023). İl Düzeyinde İstatistikler. *İdari Kayıtlar*. Türkiye: İŞKUR.
- Türkiye İş Kurumu. (2023, Haziran-Temmuz). 2022 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması Verileri. Türkiye: İŞKUR.
- Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO). (2023, 02 02). *Dünyada İstihdam ve Sosyal Görünüm Eğilimler 2023*. ILO: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_871016.pdf adresinden alındı

EK: 2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan İşgücü Piyasası Araştırması (İPA) ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörel bazda ihtiyaçların belirlenmesine yönelik bilgi toplanması ve işgücünün yetiştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bilgi Verme ve Gizlilik

- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak maksadıyla toplanmakta olup gizliliği, 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu İle İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile teminat altına alınmıştır. İlgili Kanun uyarınca şahsınıza ait bu bilgiler idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistiki maksadı dışında kullanılamaz.
- Türkiye İş Kurumu Kanunu gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içerisinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 17.901 TL (onyedibindokuzyüzbirlira) İdari Para Cezası verilir.
- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka maksatla kullanılamaz. Bu maddeye aykırı davranışlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136'ncı maddesi hükümleri uygulanır.

İşyeri Bilgi Formunun işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe yetkilileri tarafından doldurulması gerekmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No : .....

İşyerinin Yasal Unvanı : .....

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

Lütfen işletmenin güncel e-posta adresini yazınız. (Zorunlu)

Soru formunu cevaplayanın unvanı:

- İşyeri sahibi/ortakları
- Genel müdür/CEO/işletme sorumlusu
- İnsan kaynakları müdürü/sorumlusu
- Muhasebe müdürü/sorumlusu
- Diğer

İşyeri ile İlgili Bilgiler:

İşyeri ile İlgili Bilgiler	Evet	Hayır
a) İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
b) İşyerinizde Ar-Ge* çalışması yapılıyor mu?		
c) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
d) İşyerinizde kısmi (<i>part-time</i>) çalışma yapılıyor mu?		
e) İşyerinizde uzaktan çalışma yapılıyor mu?		
f) İşyerinizde E-Ticaret (<i>internet üzerinden</i>) yoluyla mal veya hizmet satışı yapılıyor mu?		
g) Engelli personel istihdam ediyor musunuz?		

1) Gelecek bir yıl içinde ilinizde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 2'ye geçiniz. Hayır ise, soru 3'e geçiniz.)

Evet ( )

Hayır ( )

*AR-GE: Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2) Yatırımın türünü belirtiniz.

- İlave Yatırım Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs. alımı veya kiralanması
 Teknolojik Yatırım Mevcut makine, teçhizatın, bilgi sisteminin teknolojik olarak yenilenmesi
 Stratejik Yatırım İşyerinin verimliliğini ve kârlılığını artırmak için yürütülecek her türlü AR-GE, eğitim ve pazarlama faaliyetleri
 Diğer

3) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

- Evet 4. soruya geçiniz. Hayır 5. soruya geçiniz.

4) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandınız? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

- Eleman Temini
 İşbaşı Eğitim Programları
 Nakdi Ücret Desteği
 Mesleki Eğitim Kursu
 Kısa Çalışma Ödeneği
 Danışmanlık ve Yönlendirme
 Teşvikler

5) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

- İŞKUR hizmetleri hakkında yeterli bilgi sahibi değilim.
 İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum.
 İŞKUR İnternet sitesi kullanışlı değil.
 İŞKUR'da aradığım nitelikte eleman bulamadım.
 İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor.
 İŞKUR hizmetlerinden memnun kalmadım.
 Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması.
 Diğer

6) İşyerinizde toplam kaç çalışmanız bulunmaktadır?

Erkek Çalışan Sayısı	Kadın Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

BÖLÜM I-AÇIK İŞLER

7) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

Evet ( ) 7.1. soruya geçiniz.

Hayır ( ) 8. soruya geçiniz.

7.1) Eleman aranılan meslekler

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi	Açık işinizdeki yaş kriterinizi belirtiniz.	Açık işiniz için cinsiyet tercihinizi belirtiniz	Açık işinizde engelli personel çalıştırmak ister misiniz?	Talep Edilen Bilgi ve Beceriler *			İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz? **											
						a) Bilgisayar kullanımı	b) Analitik Düşünebilme	c) İletişim ve ifade yeteneği	d) İkna kabiliyeti ve pazarlama gücü	e) Sorun çözme ve inisiyatif alabilme	f) Takım çalışması	g) Yabancı dil	h) Yeterli mesleki / teknik bilgi	i) İş tecrübesi	j) Fiziki ve bedensel yeterlilik	k) Programlama dili bilgisi	1.	2.	3.	
		1. Lise altı 2. Çıkraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	1. 15-24 2. 25-34 3. 35-44 4. 45 ve üstü 5. Yaş önemli değil	1. Kadın 2. Erkek 3. Cinsiyet önemli değil	1. Evet 2. Hayır 3. Fark etmez															

*Önem derecesi EN FAZLA 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1. En önemli olacak şekilde sıralanmalıdır.)

**Kullandığınız arama kanallarından EN AZ 1, EN FAZLA 3 tanesini işaretleyiniz.

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

BÖLÜM II – 1 YIL SONRA (14 TEMMUZ 2024 TARİHİ İTİBARIYLA) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

8) 1 yıl sonra (14 Temmuz 2024 tarihi itibarıyla) işyerinizde net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐	→	8.1'e geçiniz.
	Hayır ☐	→	9. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐	→	9. soruya geçiniz.
8.1) 1 yıl sonra (14 Temmuz 2024 tarihi itibarıyla) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?			
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler			Net sayısal artış
9) 1 yıl sonra (14 Temmuz 2024 tarihi itibarıyla) işyerinizde net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	→	9.1'e geçiniz.
	Hayır	→	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	→	10. soruya geçiniz.
9.1) 1 yıl sonra (14 Temmuz 2024 tarihi itibarıyla) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?			
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler			Net sayısal azalış

2023 YILI İşGÜCÜ PİYASASI ARAşTIRMASI

BÖLÜM III - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

10) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslek var mı?

Evet ( ) 10.1. soruya geçiniz.

Hayır ( ) 11. soruya geçiniz.

10.1) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri, bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısı ile nedenlerini belirtiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni*								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

BÖLÜM IV – GELECEĞİN MESLEKLERİ VE DİJİTAL DÖNÜŞÜM

11) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz meslekler (*Geleceğin Meslekleri*) nelerdir? (sıklıkla talep ettiğiniz değil, sektörünüzde ileride öne çıkacak mesleği yazınız) (*İsteğe bağlı*)
(.....)

12) İşyerinizi dijital dönüşüm (bir işletmenin iş akışlarına dijital teknolojinin entegre edilmesi süreci) kapsamında nasıl değerlendirirsiniz?

İşyerimde internet, bilgisayar dâhil herhangi bir teknoloji kullanmıyorum. ( )

İşyerimde temel teknoloji araçlarından (internet, bilgisayar) faydalanıyorum. ( )

İşyerimde çoğu iş ve işlemler dijital (elektronik) ortamda gerçekleştirilmektedir. ( )

İşyerimde iş ve işlemlerimde bulut bilişim, büyük veri, yapay zekâ, artırılmış gerçeklik, nesnelerin interneti ve 3D (üç boyutlu) yazıcılar gibi araçlarından en az birini kullanıyorum. ( )

13) Son bir yıl içerisinde işyerinizde dijital dönüşüm kapsamında gerçekleştirdiğiniz ilerleme düzeyini belirtiniz.

İlerleme kaydedilmedi. ( ) (14. soruya geçiniz)

Kismen ilerleme kaydedildi. ( ) (15. soruya geçiniz)

İlerleme kaydedildi. ( ) (15. soruya geçiniz)

14) İlerleme kaydedememe sebebiniz nedir?

(.....)

15) İlerleme kapsamında gerçekleştirilen faaliyetleriniz nelerdir?

(.....)

16) Dijital dönüşümün işyeriniz için önemli olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet ( ) (17. soruya geçiniz)

Hayır ( ) Anketimiz tamamlanmıştır. Teşekkür ederiz.

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

17) İşyerinizde dijital dönüşümün en çok hangi alana katkı sağlayacağını düşünüyorsunuz? *(Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)*

- Ürün Kalitesi ( ) *(İhtiyaçları ve beklentileri karşılayabilme.)*
- Üretim Verimliliği ( ) *(Üretim sürecinde kullanılan kaynaklardan etkin yararlanabilme.)*
- Üretim Esnekliği ( ) *(Değişen üretim tekniklerine ve yeni ürünlere uyum sağlayabilme.)*
- İnovasyon/Yenilik ve Ürün Geliştirme ( ) *(Yeni fikirler ile gelişme sağlayabilme.)*
- Nitelikli İstihdama Erişim ( )
- Müşteri Hizmetleri/Satış Sonrası Hizmetler ( )
- Rekabet Gücünün Korunması/Artırılması ( )
- Satış ve Pazarlama ( )
- Muhasebe ve İnsan Kaynakları ( )
- İş Sağlığı ve Güvenliği ( )
- Lojistik/Taşımacılık ( )
- Denetim/İzleme ( )

18) İşyerinizde dijital dönüşüm kapsamında önemli gördüğünüz beceriler nelerdir? Önem derecesine göre en az 1 tanesini 1. en önemli olacak şekilde sıralayınız.

- İnovasyon/Yenilik ( ) *(Yeni fikirler ile gelişme sağlayabilme.)*
- Analitik Düşünme/Akıl Yürütme ( )
- Teknolojiyi Kullanma Becerisi ( )
- Koordinasyon ve Zaman Yönetimi ( )
- Dijital Okuryazarlık ( )
- Programlama ve Planlama ( )
- İçerik, Ürün ve Hizmet Geliştirme ( )
- Veri Analizi ( )

19) İşyerinizde varsa dijital dönüşüm alanında çalışanların mesleklerini belirtiniz. *(İsteğe bağlı) TMS eklenecek, yoksa açık uçlu yazılacak.*

Diğer (.....)

20) İşyerinizde dijital dönüşüm alanında eleman ihtiyacınız varsa mesleklerini belirtiniz. *(İsteğe bağlı) TMS eklenecek, yoksa açık uçlu yazılacak.*

Diğer (.....)

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

21) İşyerinizde dijital dönüşüm kapsamında aşağıda yer alan hangi alanların geliştirilmesine daha çok ihtiyaç duyulmaktadır? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

Yapay Zekâ ( ) (Bilgisayar ile ilişkili bir sistemin insan davranışları sergileyebilmesi.)

Büyük Veri ( ) (Çeşitli kaynaklardan elde edilen verilerin işlenebilir duruma getirilebilmesi.)

Nesnelerin İnterneti ( ) (Nesnelerin birbiriyle ya da daha büyük sistemlerle bağlantılı olması.)

Bulut Bilişim ( ) (Diğer kullanıcılarla dijital verileri paylaşma imkânı sağlayan bilişim hizmeti.)

Siber Güvenlik ( ) (Dijital kaynakları kötüye kullanımdan koruyabilme.)

Sanal Gerçeklik ( )

Uygulama Geliştirme ( )

Dijital Okuryazarlık ( )

Sistem/Ağ ( )

Veri Analizi ( )

İş Analizi ( )

Diğer (.....)

Herhangi bir alanın geliştirilmesine ihtiyaç duyulmamaktadır. ( )

22) Dijital dönüşüm sonucunda mevcut istihdamınız nasıl etkilendi?

Arttı ( )

Değişmedi ( )

Azaldı ( )

23) Dijital dönüşüm ile birlikte sektörünüzde istihdamın azalacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz.

(.....) **TMS Eklenecek.**

2023 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.